

An Investigation into Preschool Teachers' Perspectives on Abuse

Sare TURKMEN ÇINAR¹, Yasemin AYDOĞAN²

Abstract

This study aims to explore preschool teachers' perspectives on abuse. Designed as a phenomenological study, the research employed a convenience sampling technique to select participants. Accordingly, the study group consisted of 15 preschool teachers working in Rize province during the 2023-2024 academic year, all of whom participated voluntarily. Data for the study were collected through semi-structured individual interviews with the teachers. These interviews, lasting approximately 40 minutes, were conducted using an interview form comprising five open-ended questions. Prior to the interviews, participants were informed about the study's purpose. To ensure the accuracy of the data and to prevent any loss, the participants' responses were recorded with their consent. The collected data were analyzed using content analysis. Findings revealed that preschool teachers had limited knowledge of the concept of abuse and lacked clarity on the appropriate steps to take in cases of suspected abuse. Additionally, they expressed hesitation in reporting such incidents. Moreover, the study found that most preschool teachers had encountered at least one child who had experienced some form of abuse during their professional careers. In these cases, their primary course of action was to arrange meetings with the child's family. However, all participants agreed that these meetings were often ineffective in resolving the issue and frequently resulted in conflicts with the family.

Key Words

Preschool
Abuse
Teacher

About Article

Sending date: 21.11.2024
Acceptance date: 03.01.2025
E-publication date: 30.04.2025

¹ Res. Assist., Recep Tayyip Erdoğan University, Faculty of Education, Department of Preschool Education, Türkiye, sare.turkmen@erdogan.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-8167-0481>

² Gazi University, Faculty of Education, Department of Preschool Education, Türkiye, yaseminaydogan@gazi.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9802-7820>

Introduction

Abuse is the misuse of power by the one who holds the power in relationships between unequal parties (Gökalp, Kaya & Övün, 2018). Child abuse is defined as physical, emotional, or sexual maltreatment, as well as abuse for commercial or other purposes, that is actually or potentially harmful to the life, development, health, or dignity of the child (UNICEF, 2013). Although countries guarantee to protect children from all kinds of abuse by signing the Convention on the Rights of the Child, unfortunately, child abuse is a universal problem today. In recent years, it has been noteworthy that there has been a significant increase especially in cases of child abuse in Türkiye and around the world. For instance, according to the World Health Organization (WHO, 2020), approximately three out of four children between the ages of two and four are regularly physically and emotionally abused by their parents or caregivers. Furthermore, according to the WHO (2023), one in every five women and one in every thirteen men reported having been sexually abused during childhood (between 0 and 17 years of age). The situation in our country is not pleasant either. It is known that one in every three children in Türkiye is subjected to at least one form of abuse (Boduroğlu, 2023). In the Türkiye-Child Abuse and Domestic Violence Research Study (UNICEF, 2010), it was reported that 56% of the children participating in the study witnessed physical abuse, 49% witnessed emotional abuse, and 10% witnessed sexual abuse; while 43% were subjected to physical abuse, 52% to emotional abuse, and 3% to sexual abuse. In the same study, all of the children stated that they witnessed or were subjected to abuse by their parents, teachers, friends and neighbors at home, school or on the street. From a legal point of view, according to the statistics of Republic of Türkiye Ministry of Justice, at least 100 new cases on child sexual abuse are filed annually at the chief public prosecutor's offices between 2015 and 2023. It is observed that only in 2023, 193 cases were filed (Justice Statistics, 2023). Moreover, it is believed that there are many cases of abuse that are not reported or withdrawn after being reported. For instance, it is known that physical abuse is not reported because it is perceived as a disciplinary measure by families (Bakır & Kapucu, 2017). Indeed, according to the gender statistics of TurkStat (2021), physical abuse is identified as one of the punishments that parents inflict on their children. Accordingly, 72% of parents punish their children by scolding, 32% by slapping and 20% by beating. Therefore, it can be said that the cases filed are the tip of the iceberg.

Studies reveal that abuse results in both physical and psychological harm, including depression, anxiety, introversion, self-harm, and other related issues in children (Başkak, 2023; Hailes, Yu, Danese & Fazel, 2019; Kocakaya, 2019). There are also studies indicating the emergence of health-related issues such as obesity, eating disorders, schizophrenia (Hemmingsson, Johansson & Reynisdottir, 2014). Furthermore, being subjected to abuse has a negative impact on children's future lives. For instance, children subjected to physical abuse may perceive violence as a legitimate way of enforcing their will on others (Yanık & Ediz, 2022). Individuals who are subjected to abuse may abuse their spouses and children in the following years (Doğanlı & Karaörs, 2017). Therefore, there is a need for both preventive studies and intervention programs on abuse.

Eliminating and preventing all forms of abuse against children is included in the Sustainable Development Goals (SDGs) to be achieved by the United Nations member states by the end of 2030 (SKA, 2023). In order to achieve these objectives, countries have committed to developing various measures and practices. Key measures to protect children worldwide include the identification, reporting, referral, investigation and follow-up of child abuse (Ayling, Walsh & Williams, 2020). At this point, individuals from all segments of society and every professional group have various duties and responsibilities. Among these, teachers are one of them. Because after family life, children spend most of their time in school with their teachers. Teachers can easily observe children, identify risk situations, intervene and can make the necessary notifications by reporting. Aksel & Yılmaz Irmak (2015) stated that when children do not feel safe and have negative experiences, they often share this situation with their teachers. Since teachers have the opportunity to interact with parents as well as children, they can carry out awareness and consciousness raising activities for both children and parents. Therefore, it is important that teachers have sufficient and accurate knowledge about abuse.

Although branch teachers spend limited time with a large number of children during class hours, preschool teachers spend time with the same children during all class hours throughout the year. In Türkiye, a child enrolled in preschool education at a dual-language educational institution spends 30

hours a week with their preschool teacher. When club activities are included or when the education period is full day, this period increases even further. Therefore, preschool teachers are among the first group of teachers who can detect and intervene in all kinds of abuse signals against children as early as possible.

It is known that the implementation of preventive education programmes for abuse should start in early childhood (Kenny & Wurtele, 2012). Studies in the literature indicate that the awareness of children and families about the concept of abuse increases with abuse prevention education programmes given especially in early childhood (Çırık, Efe & Velipaşaoğlu, 2019; Çıtak Tunç, 2016; Kenny & Wurtele, 2010; Kenny, Wurtele & Alonso, 2012; Zhang, Chen, Feng, Li, Zhao & Luo, 2013). In this context, preschool teachers who lack sufficient knowledge about abuse may have shortcomings in the implementation of preventive education programmes, and therefore the children will not be able to access accurate, sufficient and safe information about abuse in their initial education. Correcting incomplete or inaccurate information may take more time than building new knowledge. For this reason, it becomes crucial to determine preschool teachers' views and level of knowledge about abuse.

This study aims to determine the views of preschool teachers on abuse. Within this scope, preschool teachers' recognition of abuse, encountering abuse in professional life and their intervention situations were examined. By this way, it is thought to contribute to the literature by determining the views of preschool teachers, analysing in-class experience and reporting situations by guiding the experts.

Method

This study was designed as a phenomenological study within the qualitative research approach. Studies conducted within this framework explore individuals' perceptions and interpretations of events and phenomena they experience (Patton, 2014). This study focuses on the phenomenon of abuse.

Study Group

The convenience sampling technique was used to determine the study group. Convenience sampling involves obtaining data from readily available and easily accessible participants (Baltacı, 2018). In this context, the study group consisted of 15 preschool teachers working in Rize province during the 2023-2024 academic year. Participation in the study was based on voluntariness. To ensure data diversity, teachers working in different institutions and with varying years of professional experience were included in the research.

All participating teachers were female. Three were employed in private schools, while twelve worked in public schools. Of the public-school teachers, five were based in the city center, five in district centers, and three in village schools. All private school teachers were located in the city center. The teachers' years of experience ranged from two to twelve years.

Data Collection Tool

The interview method was employed in this study as it provided an opportunity for an in-depth exploration of participants' personal perspectives on the subject (Seggie & Bayyurt, 2017). A semi-structured interview format was chosen, allowing the researcher to pose additional questions during the discussion. An interview form, developed by the researchers, was utilized throughout the interviews. In the development process, a comprehensive literature review was conducted, leading to the initial preparation of ten draft open-ended questions. These questions were subsequently reviewed by four field experts, and following a revision process, the number was first reduced to seven and then to five.

The study data were collected through individual interviews, each lasting approximately 40 minutes. Prior to the interviews, participants were informed about the study's purpose and engaged in a brief conversation. They were encouraged to express their views in detail. To prevent data loss, responses were recorded with the participants' consent.

Data analysis

The data collected in this study were analyzed through content analysis. This method involves examining textual or verbal data with an emphasis on meaning. Codes and themes are employed to identify and interpret patterns within the data (Gül & Nizam, 2021).

Findings

As a result of the analysis of the participant views, the findings obtained under the following themes are presented by including the participant views in line with the objectives.

Definition, types and prevalence of abuse

The preschool teachers were initially asked ‘What do you think abuse is and what are its types?’, subsequently the question was expanded by asking ‘Which type of abuse do you think is the most common? Why?’

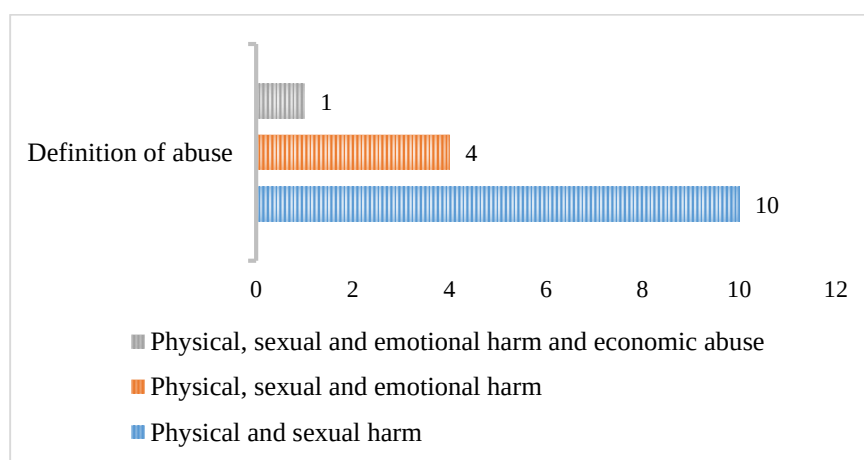

Figure 1. Preschool teachers' definitions of abuse

As seen in Figure 1, most of the teachers defined abuse as ‘intentional physical and sexual harm’. Some teachers emphasized that emotional harm is also within the scope of abuse in addition to physical harm, while one teacher highlighted the economic dimension of abuse. Some of the teacher’s opinions obtained on this issue are as follows:

“In my opinion, abuse is harming a person's body and emotions and attempting to control them.”-T1

“In my opinion, abuse is the unauthorized touching of people's private parts, any part of their body”-T5

“Abuse is harming one's body. Physical violence, sexual touching of private parts or being forced to touch someone else's private parts are all forms of abuse. ”-T11

T4 *“I think abuse is about someone gaining power and control over others, dominating, bullying, exploiting and using them, like mendicity.”* With this statement, attention is drawn to the economic abuse dimension of abuse.

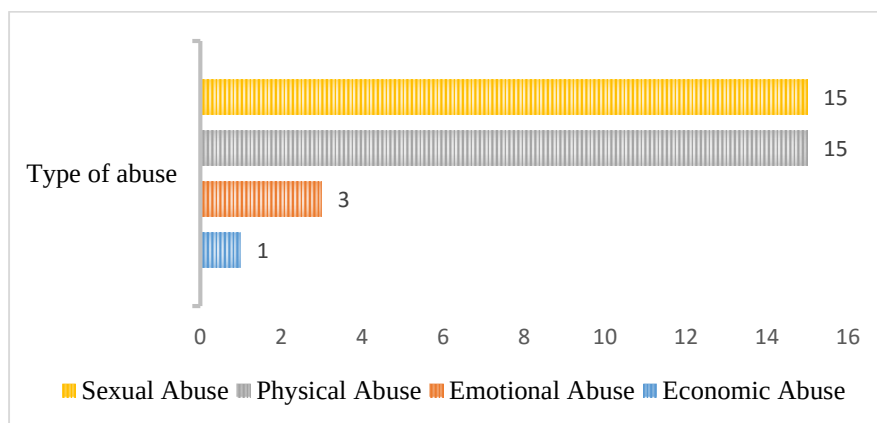

Figure 2. Types of abuse according to preschool teachers

Regarding the definitions of abuse, all the teachers answered physical and sexual abuse while explaining the types of abuse. Whilst three teachers also included emotional abuse, only one teacher explained the types of physical, emotional, sexual and economic abuse. Sample statements on this subject are as follows.

“As far as I know, the types of abuse are physical and sexual abuse.”-T2

“There is physical abuse, sexual abuse, and also abuse of emotions.” -T13

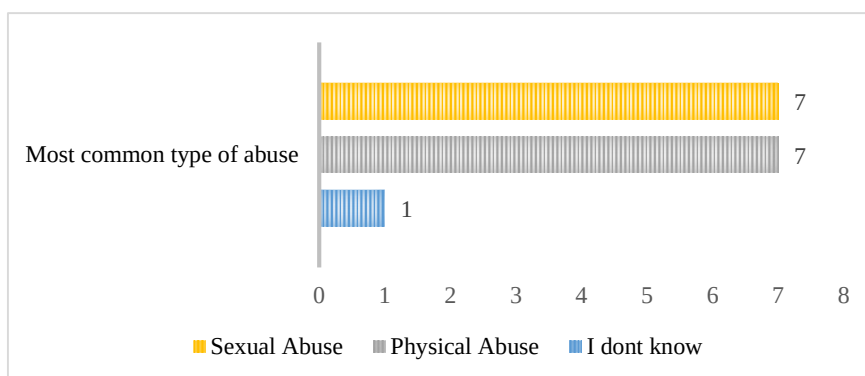

Figure 3. Most common type of abuse

As seen in Figure 3, in response to the question, 'Which type of abuse do you think is the most common?' one participant stated, 'I don't know.' Meanwhile, half of the participants identified physical abuse as the most common type, while the other half mentioned sexual abuse.

T7 justified their response as follows: *“... I think the most intense is violence, physical abuse. Even children, by observing adults, are hitting each other or animals and throwing stones. Pushing, shoving, and slapping has become so normal...”*

T14 said, *'... We encounter news of sexual abuse at every turn. Maybe each day a woman dies from abuse. There is too much sexual abuse.'* indicating that she/he decided on the most common type of abuse based on media and communication tools.

Risk group and effective factors

Preschool teachers were asked the question, “What are the groups with a high risk of being abused and what are the effective factors?”.

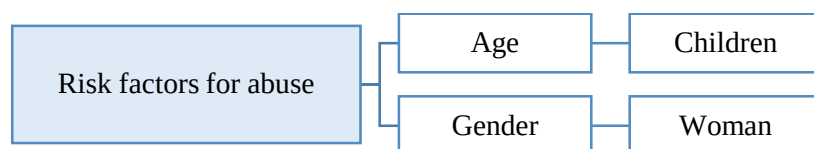

Figure 4. Risk factors for abuse according to preschool teachers

All teachers stated that risk groups emerged based on age and gender, with children being more likely to abuse due to age and women being at a higher risk due to gender. Teachers T2, T9, and T15 expressed their views as follows:

"I think abuse is more likely to be experienced by vulnerable people. I mean, I think it can happen to women and children more easily." -T2

"Abuse is something that men resort to in order to humiliate women's dignity. There are many men who abuse women to oppress them. Likewise, there are many men who only have power over children and try to compensate for their inadequacy by harming children. ... They see the child as weak, underestimate the age of the child and abuse him/her." -T9

"I think it happens to children. Children are very open to being deceived and intimidated, they are much more susceptible. They scare them by saying, 'No one will believe you, if you tell someone something, I will do this or that to you, I will harm your family'. That is why the child cannot tell anyone about the abuse. They are also young, they cannot resist the abuser, and so the abuse carries on and on." -T15

All participants stated that children are more likely to be abused in early childhood compared to other age groups. T1 explained his/her opinion on this issue with his/her reasons as follows: *"The rate of abuse is higher in early childhood compared to other ages. The main reason for this is that children are not aware that they are being abused and because they cannot resist in terms of power, they cannot resist the people who scold them, emotionally destroy them, rough them up, beat them, sexually harass them, most of the time they do not realize or because it is carried out as a game, children are abused very often."* The opinion of T4 is as follows: *"...Of course, babies and preschool children are abused more. Because their defenses are lower than other adults or older children. They need love and care, meaning they cannot survive on their own, they are dependent on someone. This makes them more vulnerable to all kinds of dangers."*

Encountering abuse in professional life

Teachers were asked the question "Have you encountered abuse in your professional life?" Four teachers stated that they had not. Eleven teachers stated that they had encountered abuse, and their experiences were analyzed with the questions "Which type of abuse did you encounter? How did you recognize it? What made you suspicious?". Then, they were asked how they intervened in the encounter of abuse.

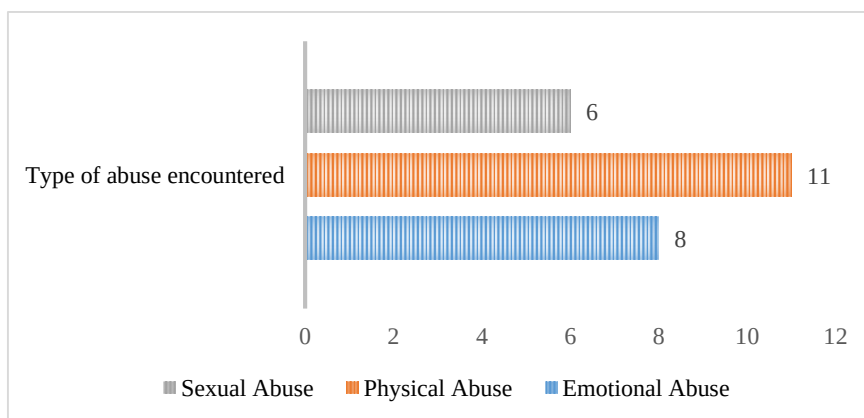

Figure 5. Types of abuse encountered by preschool teachers

Teachers stated that they encountered different types of abuse in their professional life. The types of abuse that teachers indicated that they encountered the most are physical, emotional and sexual abuse respectively. By giving examples, they explained that they benefited from children's conversations among themselves, in-class observations, individual interviews with children and observations of parents in determining abuse. Some of the abuse situations encountered by teachers are as follows:

"How did I understand? I understood the words he/she used and the meaning of the words. When I read a book about turtles laying eggs, he/she would say things like 'Do you know what birth is? Do you know what a child looks like? Do you know why turtles lay eggs?' and he/she would say that he/she knew things that other children did not know. Later, during several conversations with the child, ... mentioned watching videos in which children's underwear was removed, and girls were hugged. In another conversation, I noticed that ... frequently explained things such as the existence of sexual organs in men and women, that children are born that way, and that men hug women, and women become pregnant. I came to the conclusion that the child was abused because he/she knew the meanings of special words, used these words in detail and continuously, knew things emotionally older than his/her age, and wanted to talk about them." -T1

"I realized the case from what the child was telling in the class. He thought that other children were playing by holding his willy. Sometimes he would run after other children and squeeze their willy when he caught them. When I asked him what he was doing, he ran away without answering. One day, while reading a story with a grandfather as the main character in the class, that child said, 'Teacher, I play catch with When catches me, he grabs my willy, pulls and tickles it. It is very funny.' I learnt from there." -T8

"I suspected that a child was being emotionally abused. What made me suspicious was the mocking and derogatory words the mother used to the child. He/she didn't use them in our presence, or if he/she blurted them out, he/she pretended to be joking, but the words he/she used were not nice... Another parent used to drag the child away from school. I saw him/her slap the child's mouth and cheek a few times outside the school..." -T13

"... I saw numerous children with bruises and signs of pinching on their arms and legs. When I asked the mother, she would say things like "he/she hit somewhere, he/she fell". Sometimes children can also be injured in the classroom, while playing or in the garden, but when I saw the marks on the same child, I realised that it was abuse...." -T3

"...I can say that I saw emotionally abused children a lot. Such as humiliation, not being valued, conditional love. For example, if you do this, I won't love you, if you do that, I won't be your mother anymore, you will stay on the streets." -T14

In addition, some of the teachers emphasized that abuse leads to behavioral problems in children while describing their abuse experiences.

"... When a child experiences violence from the family, he/she does the same in the classroom. He/she hits his/her friend, takes the toy away from them, provokes other children to start a fight, pushes them." -T12

"... This makes children passive, they are either too timid or too aggressive. ..." -T14

Intervention to abuse

Teachers were asked what they did in cases of abuse they encountered, and all of them stated that they verbally reported the situation to the counsellor or the school principal. While most of the teachers emphasized that they made joint decisions with the school administration in their solution strategies, some of them stated that they struggled individually against the pressure and obstacles of the school administration. The solution strategies used by the teachers are shown in the graph below.

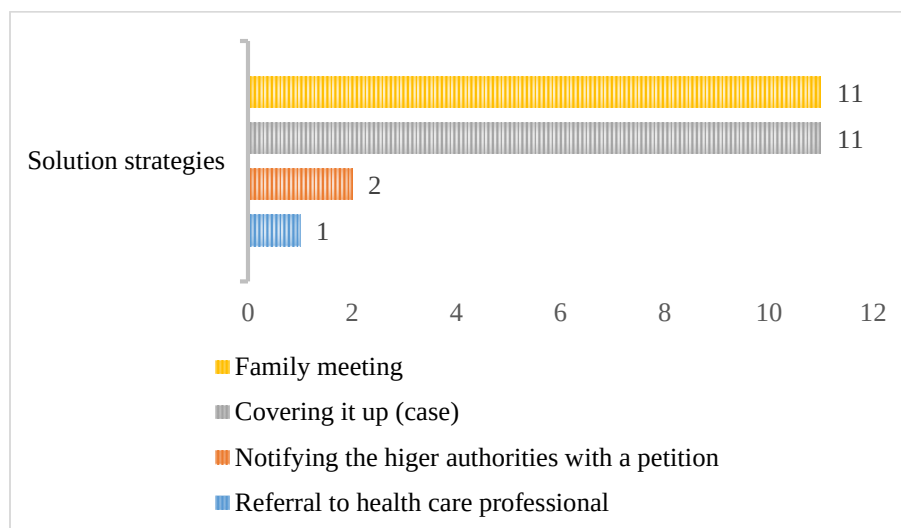

Figure 6. Solution strategies of teachers in intervention to abuse

All the teachers stated that they first contacted the family in case of abuse they encountered. They mentioned that they were subjected to reactions such as shouting, accusing them of slander, walking up to them and threatening them during family meetings. The opinions of some of the teachers on this subject are as follows:

"Firstly, I informed the school counsellor, then the counsellor informed the principal and said that we should call the family to the school and inform them. The family came to the school. After talking about general topics, I asked, 'Do you know if your child talks about adult content? Does he/she talk about it to you too?'. The mother and father started to raise their voices and shout. They walk up to me and threatened me. So I realised that this abuse was also known, approved and indirectly supported by the family. ... The family constantly threatened the school. I'm not sure how the threats were made or how it was covered up, but I know that they said things like 'I will finish you, I will kill you,' and 'I will shut down your school.' They made it clear that we couldn't be held accountable in any way." -T1

"What did we do in this case? Firstly, we talked to the child's family. We thought that if the situation was repeated, we would take serious measures, but of course we did not tell the family that. We explained the severity and importance of the case. We told them that if we witnessed it again, we would report it to the official institutions, and that in such a case, it could get much more serious..." -T2

"Firstly, I called the mother to school. I told her about what the child said while reading a book. 'Yes, teacher, she said, that is the way he/she likes (by squeezing his willy). My son is the first male grandson, we named him loves him very much. They are joking among themselves,' she said. I told her that this was wrong, that the child showed the same behavior to other children in the class. The mother did not believe me. She didn't react much at first, but she didn't believe it. She said 'I have never seen him do that, he never does that in the park or when he plays with his cousins.' I told her that she did it in the classroom and that this behavior was wrong. I asked them to talk to and tell him/her not to touch the child's body in this way. She said 'I could never say to such a thing, If you want, you can tell my husband.'" When the father and mother came to school, there was an argument. The father was very angry about what was said to his relative and said, '....What are you trying to say? Do you think you know everything. Who are you? Who do you think you are?' he shouted. He didn't even let me talk. The male teachers at the school heard the voices and came. The man walked up to me, the teachers intervened. The principal came. They took me out of the room, the principal and a few male teachers talked to the parent..." -T8

T13 stated that she/he referred to a child's parent who was in the process of divorce and who was not aware that she was harming his child to a health expert as follows: *"The parent was recently*

divorced, I was aware of the troubled process she was going through during the divorce. Her behavior towards the child had changed, she was constantly saying things like "you are like your father, you are incompetent, why are you like this" without realizing it. I had a chat with the parent as if we were having a routine meeting. Then, without offending her, I told her that it is not a shame to get support in difficult times, on the contrary, it is a necessity. I told her that I also received support for a while. She understood anyway, she said that she did not say those sentences on purpose, that she regretted it afterwards, that she went home and cried..."

In addition, T1 and T8 stated that they attempted to report the situation to the school and district national education with a petition as well as family meetings. All the teachers stated that the solution strategies were not effective and the case was covered up with the guidance of the school administration. While teachers working in private schools stated that they let the school administration cover up the case due to the fear of being dismissed and the fear of parents harming them outside the school, teachers working in public schools stated that they accepted the cover-up of the case because they did not believe their school administration and official procedures would solve the problem.

"I wrote a 3-4 pages petition to the school principal, stating in detail that the child was abused and that the family reacted in this way. The principal said that he did not process my petition and put it aside. He said that he did not approve of this situation at all, that this would get much bigger, that they were very bad people, that they would harm me and my family, and end the matter somehow. Private schools have this aspect where you can think about what should happen up to a certain point. After a certain point, you have to think about whether I will be fired or what will happen to me. What the principal said also affected me, the man had the potential to harm me. I was afraid for a while on my way home. Then I left that institution anyway. The biggest reason was that they were not behind me and they said OKAY to everything to look cute to the parents." -T1

"...They calmed the parent down and sent him away. They told me that I was right but not to drag this out. After that day, whatever they said at home, the child became distant towards me. The child said "My father calls you s.... teacher". I went and argued with the principal. I said, 'You didn't do anything, the kid called me a ... in the middle of class. I petitioned both the school and the district Directorate of National Education. The District Director of National Education called me and spoke to me in a fatherly manner and told me that I was still young and that I would see many more things and drop the matter." -T8

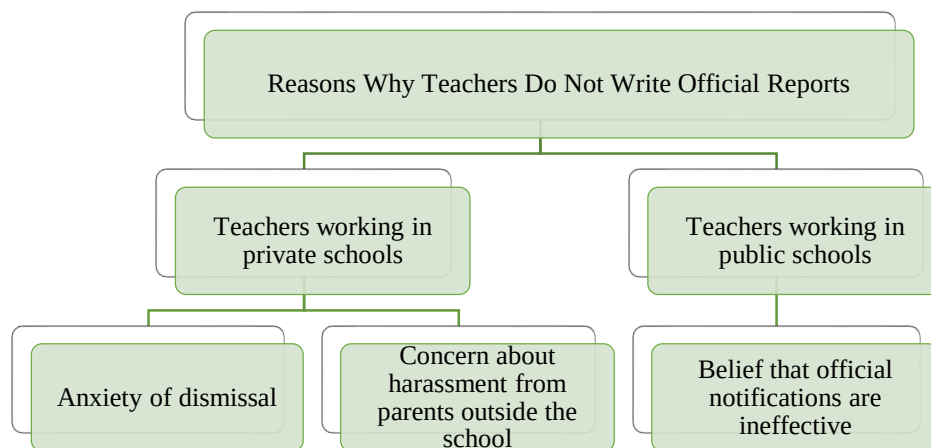

Figure 7. Reasons why teachers do not write official reports

When teachers were asked why they did not submit an official report in writing, it was observed that their reasons varied depending on the type of school in which they worked. Teachers in private schools stated that they refrained from reporting due to fear of dismissal and concerns about possible retaliation from parents outside the school, instead allowing the school administration to suppress the incident. On the other hand, teachers in public schools indicated that they accepted the school

administration and official procedures covering up the incident, as they lacked confidence in their ability to resolve the issue. Some teachers explained their reasons for not filing an official report as follows:

"... The thing about private schools is that, up to a certain point, you can think about what should happen. After a certain point, you have to think about whether I will be fired or what will happen to me. What the principal said also affected me, he had the potential to harm me. I was afraid for a while on my way home. Then I left that institution anyway. The biggest reason was that they did not stand behind me and said everything was okay to look cute for the parents." –T1

"... Of course nothing happened. I am so fed up with the fact that every negative thing that happens at school is accepted by us as normal. I used to object before, but I don't object anymore, because nothing happens. I told the family about the situation, I told them about the harm it would cause to the child, I reported the situation to the principal. I mean, I did what I could do." -T12

Teachers' Support Requests

The teachers were asked the question "What kind of support do you need to raise awareness about abuse?" All teachers stated that they primarily needed to raise awareness of the family and suggested that free seminars could be organized by university staff. They indicated that if such training is planned, topics such as the effect of abuse on children's future life, that anyone can be an abuser, and the definition of special regions should be emphasized in its content. Moreover, it was suggested that activity suggestions and book list that teachers can use in classroom activities should be prepared by the Ministry of National Education. In this way, it was indicated that it would be easier to handle the subject of abuse in classroom activities. The opinions of some of the teachers on this issue are as follows:

"I think people should be scared about this issue. For instance, it should be said that the abuser may be very close to you. This is already true, but at the same time this information makes people very uneasy, it is scary. It can be emphasized that we can be abused by our relatives so do not force children to kiss their relatives. I think it would raise awareness if a longitudinal study is demonstrated, explained and conducted on what kind of characteristics children may have when they grow up after especially emotional abuse and how their characters may be damaged. In other words, the biggest support is to raise this awareness in the people who care for children around them." -T2

"Especially in rural areas, districts and villages, we are left alone with the public. I think university lecturers should come to such remote areas from time to time and give free training. We are also working on something, but if we cannot agree on something with the parents, we get a bad reputation. Everything we do is labelled as bad and wrong. Even if you try to teach something good and useful, society does not accept it. I think it would be useful for them to hear similar things from different people from outside." -T5

"Actually, my biggest requirement in this regard is the support of informing the people around the child, the family. Because the teacher somehow becomes conscious, has to become conscious. But the family grows and expands in isolation from this..." -T6

"... Even book selection is a different issue in itself. The Ministry of National Education or university field experts can do this easily. Like 100 fundamental works, a list of books recommended for privacy can be created. Activity suggestions can be prepared with these books. It would be very nice. This would make us even stronger. I would know what to do when I want to work abuse in my class." -T15

T8, who works in the village, emphasized that the source of information of people living in rural areas is television and that informative programs should be prepared for families:

"As far as I can see, the source of information for people in the village is television. They believe whatever the television says, their daily conversations are always based on what they see on television. From TV series to the news. If these people learn through television, informative broadcasts that are not dull can be added to television. I am not talking about channels such as EBA TV, TRT Documentary, etc. These channels are already followed by people with a high level of awareness. In order to reach the

public, these issues should be discussed briefly even in TV series. For example, a short half-hour information programme could be broadcast simultaneously on all channels at 15.00 hours. My biggest demand would be the use of television and media intertwined with education..."

Teachers working in private schools stated that they need training for all school staff, emphasizing that the staff working in private schools have different levels of education.

"If you are working in a private school, your school principal may not be a teacher, so not knowing about this issue scares him/her. For example, he/she does not want to talk about abuse. School principals, school staff, cafeteria staff and especially parents should be informed in a planned and programmed manner by experts and university professors, and the training should be compulsory and continuous." -T10

Discussion, Conclusion and Suggestions

In this section, the findings obtained are discussed in line with the literature. In the study, it was observed that the participants mainly defined abuse as physical and sexual abuse. In connection with the definitions, all teachers mentioned physical and sexual abuse while explaining the types of abuse, and some teachers stated that emotional abuse is also a type of abuse. Physical abuse is the easiest type of abuse to identify as it has visible signs on the body such as bruising, scarring and bleeding (Doğanlı & Karaörs, 2017). Therefore, teachers' awareness about physical abuse may be high. In recent years, there has been a lot of news about sexual abuse in the media. The situation of expressing opinions and reactions to sexual abuse news on social media has become quite widespread. Dumanlı Kürkçü (2017) examined the reactions of Twitter users to sexual abuse cases and analyzed a total of 26,112 tweets posted in five days against sexual abuse cases. The number of tweets in this short period of time is noteworthy. In Sağır's (2013) study conducted with 474 preschool and primary school teachers, one third of the teachers stated that the source of information about abuse was the Internet. Teachers may have included sexual abuse in their definitions because they were exposed to a lot of news, reactions and opinions about sexual abuse on social media and news. When Figure 3 is analyzed, although most of the teachers mentioned that they saw children exposed to emotional abuse in their classrooms, they did not include emotional abuse in the definition of abuse and its types. It is thought that this situation stems from the fact that teachers have insufficient knowledge about abuse. However, in order for teachers to be able to recognize abuse correctly and report it to the authorities, they should have the necessary knowledge and skills about the procedures for identifying and reporting abuse (Dinehart & Kenny, 2015). There are studies in literature that support the findings of the study. For instance, Erdoğan and Aslan (2020), in a study conducted with preschool teachers, stated that although teachers have sensitivity about abuse, their knowledge is insufficient. Similarly, according to Olcay's (2021) study, preschool teachers consider themselves partially competent in identifying negative child experiences and sexual abuse, and competent in identifying physical abuse and emotional abuse.

Half of the teachers, referring to their classroom observations, stated that physical abuse was the most common type of abuse and that children were both victims and abusers in terms of physical abuse. The other half, on the other hand, stated that sexual abuse is the most common type of abuse by emphasizing the news on social media as well as classroom observations. When the teachers were asked about the group most vulnerable to abuse, all of them answered women and children. When the crimes committed by children and against children in Türkiye are analyzed, it is found that physical and sexual abuse is at a high rate among the crimes (TÜİK, 2024 [in English Turkish Statistical Institute]). Gökalp, Kaya and Övün (2018) indicated that women and children are more vulnerable to abuse in every society and in every period. Therefore, teachers' definition of the group most vulnerable to abuse is correct. However, the reason for this situation may also stem from teachers' gender perception.

Most of the teachers indicated that they had encountered different types of abuse in their professional life. The most common types of abuse they reported to have encountered were physical and emotional abuse. Almost half of them (n=6) also stated that they had encountered sexual abuse. In

determining the abuse, it was observed that they benefited from children's conversations among themselves, in-class observations, individual conversations with the child, and parents' attitudes and behaviors. Children often reflect on the situations they experience and witness in daily life in their games and share them with their peers. Children may try to attract attention by explaining a new topic to their peers and try to gain power among peers (Gündoğdu & Yaşar, 2021). Therefore, children's conversations among themselves and in the classroom are considered to be an important resource for teachers. It was observed that teachers verbally reported to the school principal and school counsellor when they encountered abuse. Similarly, in the study of Tener and Sigad (2019), teachers stated that they reported to the school administration and counsellor in case of abuse. In this study, only two teachers wrote a petition and ensured that the situation was officially recorded. However, according to the Turkish Penal Code, it is a duty of citizenship to report any crime to the competent authorities. Furthermore, according to Article 279 of the Turkish Penal Code, a public official who, in connection with his/her duty, learns that an offence requiring investigation and prosecution on behalf of the public has been committed and neglects to notify the competent authorities or shows delay in this regard shall be punished with imprisonment from six months to two years. Therefore, teachers are legally required to officially report any case or suspicion of abuse. It is considered that teachers' lack of knowledge about reporting and legal responsibility affects their reporting status. In this study and in the literature, it is observed that preschool teachers are reluctant to report abuse. In the study conducted by Yetiş and Ziyalar (2018) with 513 teachers, it was found that 49.9% of the teachers did not have information about the reporting obligation and penalty in Article 279 of the Turkish Penal Code. Nguyen-Vu (2018), in his study examining the decision-making process of preschool teachers in reporting abuse, stated that although teachers had concrete suspicions, they were not willing to report child abuse based on suspicions because they were not sure what to do. In the study of Dinehart and Kenny (2015), early childhood educators stated that although they had the necessary knowledge about child abuse and reporting, they would report to the school administration when they encountered abuse and would not make any reporting process. Aksel and Yılmaz Irmak (2015), in their study on sexual abuse, found that teachers mostly preferred referral to authorities (authorities, school administration, guidance service, psychiatrist) and family meetings as interventions in case of abuse encountered at school. Olcay's (2021) study revealed that teachers do not have clear information about how to report abuse.

In this study, the reasons why teachers did not make official notifications differed according to the type of school they worked in. While teachers working in private schools indicated that they did not report due to work and aggression concerns, teachers working in public schools stated that they did not believe that procedures would solve the problem. In Widerberg and Eklund's (2018) study, fear of conflicts that may arise with parents and fear of the reaction of parents were among the reasons for not making official notifications. This difference according to school type can be explained by the lack of job security and parent satisfaction policy of private schools. Indeed, in Çimen and Karadağ's (2020) study, it is stated that teachers in private education institutions have the thought of being unemployed at any moment, and that they experience the stress of whether their contract will be renewed in the presence of every problem and solution strategy. In the same study, it is also observed that the role attributed to the teacher in the parent-teacher-school relationship is an element of pressure on the teacher. According to Can Yaşar, Kaya, and Karaca's (2021) study, preschool teachers' personal concerns about reporting increase as their seniority increases. On the other hand, it is noteworthy that teachers working in the public sector do not believe that procedures will solve problems. This may be due to teachers' past negative experiences. Experiences such as the fact that previous notifications were not taken into consideration, remained unresolved or took time to be resolved may have reduced teachers' trust in procedures. It is suggested that this issue should be analyzed through in-depth research.

Most of the teachers indicated that they acted jointly with the school administration in the presence of abuse, and that they mostly met with the family as an intervention. They stated that they encountered aggressive reactions such as shouting, threats, and walking up to them during the meetings with the family. Nguyen-Vu (2018) stated that preschool teachers tend to meet with families and obtain more detailed information in case of suspicion of abuse. In the study by Tener and Sigad (2019), the family of the victim child reacted to the teacher with shouting and rejection. All of the teachers

participating in this study stated that the solution strategies were not effective, and the case was covered up with the guidance of the school administration. In Tener and Sigad's (2019) study, teachers also stated that the school administration was unprepared for the abuse and reluctant to officially report the abuse.

As a result of the research, it was found that preschool teachers did not have sufficient knowledge about abuse and perceived abuse mostly as physical and sexual abuse. Furthermore, according to preschool teachers, women and children are more vulnerable to be victims of abuse because they are defenseless. Another result of the study was that preschool teachers frequently encountered different types of abuse in their professional lives. Teachers identified abuse by conducting individual meetings with their children, observing children's communication with each other and observing parents' behaviors towards their children. In the face of this situation, it was observed that teachers mostly preferred to report verbally to the school administration and counsellor but did not report officially.

Within the framework of these results, the following recommendations are suggested in the study:

- In-service training programs can be given to preschool teachers on the definition, identification and intervention of abuse.
- A planned and programmed abuse awareness training program can be developed for preschool teachers and parents.
- Courses on abuse can be added to the preschool teaching undergraduate curriculum. In this way, awareness and consciousness can be created in preschool teachers before they step into the teaching profession.
- Research examining the level of knowledge and in-class observations of teachers according to the types of abuse can be conducted.
- The underlying reasons why preschool teachers do not officially report cases of abuse (but only report them verbally) can be investigated.
- In order to encourage teachers to officially report in case of abuse or suspicion of abuse, rewards such as promotion in rank and service points can be added to the Teaching Profession Law.

References

- Aksel, Ş., & Yılmaz Irmak, T. (2015). Çocuk cinsel istismarı konusunda öğretmenlerin bilgi ve deneyimleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 373-391.
- Ayling, N. J., Walsh, K., & Williams, K. E. (2020). Factors influencing early childhood education and care educators' reporting of child abuse and neglect. *Australasian Journal of Early Childhood*, 45(1), 95-108.
- Bakır, E., & Kapucu, S. (2017). Çocuk ihmali ve istismarının Türkiye'de yapılan araştırmalara yansıması: Bir literatür incelemesi. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 4(2), 13-24.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Baskak, İ. (2023). Çocuğa yönelik duygusal istismar. *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 61-72.
- Boduroğlu, G. (2023). İstismar mağduru çocuklara yönelik çocuk izlem merkezlerinin önemi. *Çocuklarda İhmal ve İstismar*, 215.
- Can Yaşar M, Kaya, Ü. Ü., & Karaca, N. H. (2021). Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin çocuk cinsel istismarının bildirimine yönelik tutumlarını etkileyen etmenlerin incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 10(2), 715-737.
- Cırık, V., Efe, E., & Velipaşaoğlu, S. (2020). Educating children through their parents to prevent child sexual abuse in Turkey. *Perspectives in Psychiatric Care*, 56(3), 523-532.
- Çıtak Tunç, G. (2016). *Beden güvenliği eğitimi programının okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocukların kendini koruma becerilerine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora tezi. İstanbul Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- Çimen, B., & Karadağ, E. (2020). Özel okullarda çalışan öğretmenlerin çalışma şartları ve gelecek kaygıları üzerine görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 518-541.
- Dinehart, L., & Kenny, M. C. (2015) Knowledge of child abuse and reporting practices among early care and education providers. *Journal of Research in Childhood Education*, 29(4), 429-443, DOI: 10.1080/02568543.2015.1073818
- Doğanlı, B., & Karaörs, G. (2017). Çocuk istismarı ve sosyal devlet kapsamında çocuk istismarına yönelik alınan önlemler. *The Journal of International Scientific Researches*, 2(7), 82-92.
- Dumanlı Kürkcü, D. (2018). Twitter kullanıcılarının cinsel istismar olaylarına verdikleri tepkiler: Kullanıcıların profili ve içerik analizi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (30), 53-65
- Erdoğan, Y., & Aslan, D. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk istismarı ve ihmeline yönelik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 104-132.
- Gökcalp, Y., Kaya, S., & Övün, A. (2018). Kadın ve çocuk istismarı. *Akademik Matbuat*, 2(1), 61-77.
- Gül, S. S., & Nizam, Ö. K. (2021). Sosyal bilimlerde içerik ve söylem analizi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (42), 181-198.
- Gündoğdu, S., & Yaşar, M. (2021). Okul öncesi dönemde çocuklar arasındaki sınıf içi güç ilişkilerinin incelenmesi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 40(1), 122-141.
- Hailes, H. P., Yu, R., Danese, A., & Fazel, S. (2019). Long-term outcomes of childhood sexual abuse: An umbrella review. *The Lancet Psychiatry*, 6(10), 830-839.
- Hemmingsson, E., Johansson, K., & Reynisdottir, S. (2014). Effects of childhood abuse on adult obesity: a systematic review and meta- analysis. *Obesity reviews*, 15(11), 882-893.
- Justice Statistics-Adalet İstatistikleri (2023). <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1042024101742Adalet%20%C4%B0statistikleri%202023.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Kenny M, & Wurtele SK. (2012). Preventing childhood sexual abuse: An ecological approach. *Journal of Child Sexual Abuse*, 21(4), 361-7.
- Kenny M, Wurtele SK., & Alonso L. (2012). Evaluation of a personal safety program with Latino preschoolers. *Journal of Child Sexual Abuse*, 21(4), 368-85.
- Kocakaya, G. (2019). Yeme bozukluklarıyla ilişkili olabilecek değişkenlere bütüncül bakış. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, 2(4), 28-45.
- Nguyen-Vu, M. T. (2018). Preschool teachers' decision-making process in reporting child abuse. *Doctoral Study*. Walden University College of Education, USA.
- Olca, A. (2021). *Olumsuz çocukluk yaşantıları: okul öncesi öğretmenlerinin, eğitim yöneticilerinin ve destek personelinin farkındalık ve müdahale stratejileri*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (Çeviren: Mesut Bütün-Selçuk Beşir Demir). Pegem Akademi: Ankara.
- Sağır, M. (2013). *Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin çocuk istismarı ve ihmeline yönelik görüşleri ve farkındalık düzeyleri (Kayseri ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Seggie, F. N., & Bayyurt, Y. (Eds.). (2017). *Nitel araştırma: Yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları*. Anı Yayıncılık.
- Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (2023). <https://www.kureselamaclar.org/amaclar/nitelikli-egitim/>
- Tener, D., & Sigad, L. (2019). "I felt like I was thrown into a deep well": Educators coping with child sexual abuse disclosure. *Children and Youth Services Review*, 106, 104465.
- Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK] (2024). Güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuk istatistikleri, 202. Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni, 53674. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Guvencilik-Birimine-Gelen-veya-Getirilen-Cocuk-Istatistikleri-2023-53674>
- Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK] (2024). *Türkiye toplumsal cinsiyet istatistikleri 2021*. https://www.tuik.gov.tr/media/announcements/toplumsal_cinsiyet_istatistikleri_2021.pdf
- UNICEF (2010). Türkiye'de çocuk istismarı ve aile içi şiddet araştırması-Özet rapor. <https://www.unicef.org/turkiye/media/5221/file/%20T%C3%9CRK%C4%B0YE'DE%20%C3%87OCUK%20%C4%B0ST%C4%B0SMARI%20VE%20A%C4%B0LE%20%C4%B0C%C3%87%C4%B0%20C5%9E%C4%B0DDET%20ARA%C5%9ETIRMASI%20-%20%C3%96zet%20Raporu%202010.pdf>
- World Health Organization (2020). Global status report on preventing violence against children 2020. <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/332394/9789240004191-eng.pdf>

- Widerberg, B., & Eklund, L. (2022). När styrkan i misstanken påverkar agerandet kring barn som misstänks fara illa: En kvantitativ studie om förskolepersonalens agerande i förhållande till sin anmälningsplikt. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1630573/FULLTEXT01.pdf>
- Yanık, D., & Ediz, Ç. (2022). Aile içi şiddetin sessiz mağdurları: çocuklar. *Meyad Akademi*, 3(1), 91-103.
- Yetiş, O., & Ziyalar, N. (2018). Çocuk istismarı ve ihmalinin bildirimine yönelik öğretmen tutumları. *Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine and Forensic Sciences*, 15(1), 10-23.
- Zhang W, Chen J, Feng Y, Li J, Zhao X & Luo X. (2013). Young children's knowledge and skills related to sexual abuse prevention: A pilot study in Beijing, China. *Child Abuse Neglect*, 37(9), 623-630.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Okul Öncesi Öğretmenlerinin İstismar Konusundaki Görüşlerinin İncelenmesi

Sare TÜRKMEN ÇINAR¹, Yasemin AYDOĞAN²

Öz

Bu araştırma okul öncesi öğretmenlerinin istismar konusunda görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma, nitel araştırma yaklaşımında fenomenoloji (olgubilim) olarak desenlenmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği kullanılmıştır. Bu bağlamda 2023-2024 eğitim öğretim yılında Rize ilinde çalışan 15 okul öncesi öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin belirlenmesinde gönüllülük esası dikkate alınmıştır. Araştırmanın verileri öğretmenler ile yapılan yarı yapılandırılmış bireysel görüşmeler ile elde edilmiştir. Beş açık uçlu sorunun yer aldığı görüşme formu ile gerçekleştirilen bireysel görüşmeler yaklaşık 40 dakika sürmüştür. Görüşmeye başlamadan önce katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmıştır. Veri kaybını önlemek amacıyla katılımcıların izni alınarak yanıtları kayıt altına alınmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin istismar kavramı hakkında sınırlı bilgiye sahip oldukları, istismar şüphesi duyduklarında ne yapacakları hakkında net bilgi sahibi olmadıkları ve şüpheli durumlarda bildirimde bulunmakta çekimser kaldıkları görülmüştür. Ayrıca, araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğunun meslek hayatı boyunca sınıflarında en az bir istismar türüne maruz kalan çocuklar ile karşılaştıkları ve bu durumda genellikle aile görüşmeleri yapmayı tercih ettikleri belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin tamamı aile görüşmelerinin problemi ortadan kaldırmada yetersiz kaldığını ve aile ile çatışma yaşadığını ifade etmiştir.

Anahtar Kelimeler

Okul öncesi
İstismar
Öğretmen

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi:21.11.2024

Kabul Tarihi:03.01.2025

E-Yayın Tarihi: 30.04.2025

¹ Arş. Gör., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi , Türkiye, sare.turkmen@erdogan.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-8167-0481>

² Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkiye, yaseminaydogan@gazi.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9802-7820>

Giriş

İstismar; eşitsizler arasındaki ilişkilerde gücü elinde bulunduranın, bu gücü diğerine karşı kötüye kullanmasıdır (Gökalep, Kaya ve Övün, 2018). Çocuk istismarı; çocuğun hayatı, gelişimi, sağlığı veya onuru açısından fiilen veya potansiyel olarak zarar verici fiziksel, duygusal ve cinsel kötü muamele ile ticari veya başka amaçlı sömürü olarak tanımlanmaktadır (UNICEF, 2013). Ülkeler çocuk hakları sözleşmesini imzalayarak çocuğu her türlü istismardan korumayı garanti etse de ne yazık ki günümüzde çocuk istismarı evrensel bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Son yıllarda Türkiye’de ve dünyada özellikle çocuklara yönelik istismar vakalarının ciddi oranda artışı dikkat çekmektedir. Örneğin, Dünya Sağlık Örgütü’ne (WHO, 2020) göre dünyada iki-dört yaş arasında yaklaşık dört çocuktan üçü ebeveynleri veya bakıcıları tarafından düzenli olarak fiziksel ve duygusal olarak istismar edilmektedir. Ayrıca, her beş kadından biri ve 13 erkekten biri çocukluğunda (0-17 yaş arasında) cinsel istismara uğradığını ifade edilmektedir (WHO, 2023). Ülkemizdeki durum da iç açıcı değildir. Türkiye’de her üç çocuktan birinin istismar türlerinden en az birine maruz kaldığı bilinmektedir (Boduroğlu, 2023). Türkiye-Çocuk İstismarı ve Aile İçi Şiddet Araştırmasına (UNICEF, 2010) katılan çocukların %56’sının fiziksel istismara, %49’unun duygusal istismara ve %10’unun cinsel istismara tanık olduğu; %43’ünün fiziksel istismara, %52’sinin duygusal istismara ve %3’ünün cinsel istismara maruz kaldığı belirtilmektedir. Yine aynı araştırmaya katılan çocukların tamamı ebeveynleri, öğretmenleri, arkadaşları ve komşuları tarafından ev, okul ve sokakta istismara tanık olduğunu veya maruz kaldığını ifade etmiştir. Hukuki açıdan incelendiğinde, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı istatistiklerine göre cumhuriyet başsavcılıklarında çocuk cinsel istismarına yönelik 2015-2023 yılları arasında her yıl en az 100 yeni dosya açılmaktadır. Sadece 2023 yılında 193 dosya açıldığı görülmektedir (Adalet İstatistikleri, 2023). Bunun yanında ihbar edilmeyen veya ihbarı geri çekilen pek çok istismar vakasının olduğu düşünülmektedir. Örneğin fiziksel istismar, aileler tarafından bir disiplin aracı olarak görüldüğü için bildirim yapılmadığı bilinmektedir (Bakır ve Kapucu, 2017). Nitekim, TÜİK toplumsal cinsiyet istatistiklerinde (2021) anne ve babaların çocuklara verdikleri cezalar arasında fiziksel istismarın olduğu görülmektedir. Buna göre anne babaların %72’si azarlama, %32’si tokat atma, %20’si dövme şeklinde çocuklarını cezalandırmaktadır. Bu nedenle açılan dosyalar için buzdağının görünen kısmı demek mümkündür.

Yapılan araştırmalar istismarın çocuklarda depresyon, kaygı, içe kapanıklık, kendine zarar verme vb. fiziksel ve psikolojik hasarlara yol açtığını göstermektedir (Başkak, 2023; Hailes, Yu, Danese ve Fazel, 2019; Kocakaya, 2019). Obezite, yeme bozukluğu, şizofreni gibi sağlıkla ilgili sorunların ortaya çıktığını belirten çalışmalar da mevcuttur (Hemmingsson, Johansson ve Reynisdottir, 2014). Ayrıca, istismara maruz kalma çocukların ileriki hayatlarını da olumsuz etkilemektedir. Örneğin, fiziksel istismara maruz kalan çocuklar şiddeti, başkalarının istediğini yaptırmanın meşru bir yolu olarak algılayabilir (Yanık ve Ediz, 2022). İstismara maruz kalan bireyler ilerleyen yıllarda eş ve çocuklarını istismar edebilmektedir (Doğanlı ve Karaörs, 2017). Bu nedenle istismar konusunda hem önleyici çalışmalara hem müdahale programlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Çocuklara yönelik her istismar türünü ortadan kaldırmak ve önlemek Birleşmiş Milletlere üye ülkelerce 2030 yılının sonuna kadar ulaşılması planlanan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (SKA) kapsamında yer almaktadır (SKA, 2023). Bu amaçlara ulaşmak için ülkeler çeşitli tedbirler ve uygulamalar geliştirmeyi taahhüt etmiştir. Dünya çapında çocukları korumaya yönelik temel tedbirler arasında çocuk istismarının belirlenmesi, raporlanması, sevk edilmesi, soruşturulması ve takibi yer almaktadır (Ayling, Walsh ve Williams, 2020). Bu noktada toplumun her kesiminden bireye ve her meslek grubuna çeşitli ödev ve sorumluluklar düşmektedir. Bunlardan biri de öğretmenlerdir. Çünkü çocuklar aile hayatından sonra vakitlerinin çoğunu okul hayatında öğretmenleri ile geçirir. Öğretmenler çocukları rahatlıkla gözlemleyebilir, risk durumlarını belirleyebilir, müdahale edebilir ve raporlayarak gerekli bildirimleri yapabilir. Aksel ve Yılmaz Irmak (2015), çocukların güvende hissetmediklerinde ve olumsuz yaşantılara sahip olduğunda bu durumu sıklıkla öğretmenleriyle paylaştıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenler çocuklar kadar ebeveynleri ile de etkileşim imkanına sahip olduklarından hem çocuklara hem de ebeveynlere yönelik farkındalık ve bilinçlendirme çalışması yapabilirler. Bu nedenle öğretmenlerin istismar konusunda yeterli ve doğru bilgiye sahip olmaları önemlidir.

Branş öğretmenleri çok sayıda çocuk ile ders saati boyunca sınırlı vakit geçirse de okul öncesi öğretmenleri yıl boyunca aynı çocuklar ile tüm ders saatlerinde vakit geçirmektedir. Türkiye’de ikili eğitim veren bir eğitim kurumunda okul öncesi eğitim alan bir çocuk okul öncesi öğretmeni ile haftada 30 saat vakit geçirmektedir. Kulüp çalışmaları eklendiğinde veya eğitim süresi tam gün olduğunda ise bu süre daha da artmaktadır. Bu nedenle okul öncesi öğretmenleri olabildiğince erken yaşlarda çocuklara yönelik her türlü istismar sinyallerini fark edebilecek ve müdahale edebilecek ilk öğretmen grubunda yer almaktadır.

İstismara yönelik önleyici eğitim programlarının uygulanmasına erken çocukluk döneminde başlanması gerektiği bilinmektedir (Kenny ve Wurtele, 2012). Literatürde yer alan çalışmalar özellikle erken çocukluk döneminde verilen istismarı önleyici eğitim programları ile çocukların ve ailelerin istismar kavramına yönelik farkındalıklarının arttığını göstermektedir (Çırık, Efe ve Velipaşaoğlu, 2019; Çıtak Tunç, 2016; Kenny ve Wurtele, 2010; Kenny, Wurtele ve Alonso, 2012; Zhang, Chen, Feng, Li, Zhao ve Luo, 2013). Bu bağlamda istismar konusunda yeterli bilgiye sahip olmayan okul öncesi öğretmenlerinin önleyici eğitim programı uygulamalarında eksiklikler olabilecek, dolayısıyla çocuklarında istismar konusunda aldıkları ilk eğitimde doğru, yeterli ve güvenli bilgiye ulaşabilmeleri mümkün olmayacaktır. Eksik veya yanlış bilgileri düzeltmek yeni bilgi inşa etmekten daha çok vakit alabilir. Bu nedenle okul öncesi öğretmenlerinin istismar konusundaki görüşlerini ve bilgi düzeyini belirlemek önem kazanmaktadır.

Bu araştırma ile okul öncesi öğretmenlerinin istismar konusunda görüşlerini belirlemek amaçlanmaktadır. Bu kapsamda okul öncesi öğretmenlerinin istismarı tanıma, meslek hayatında istismarla karşılaşma ve müdahale durumları irdelenmiştir. Bu sayede okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi, sınıf içi yaşantı ve bildirim durumlarının incelenmesi ile uzmanlarına yol göstererek literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma, nitel araştırma yaklaşımında fenomenoloji (olgubilim) olarak desenlenmiştir. Bu desen ile yürütülen çalışmalar insanların deneyimledikleri olay ve olgulara yönelik algılarını ve anlamlandırmalarını irdelemektedir (Patton, 2014). Araştırmanın odağındaki olgu istismar kavramıdır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir örnekleme ile veriler mevcut olan, ulaşılması hızlı ögelerden elde edilir (Baltacı, 2018). Bu bağlamda 2023-2024 eğitim öğretim yılında Rize ilinde çalışan 15 okul öncesi öğretmeni araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Çalışma grubu gönüllülük esası dikkate alınarak oluşturulmuştur. Veri çeşitliliği olması için farklı görev yerlerinde çalışan ve farklı kıdem yılına sahip öğretmenlerin araştırmaya dahil edilmesine özen gösterilmiştir.

Çalışmaya katılan öğretmenlerin tamamı kadındır. Öğretmenlerin üçü özel okulda, on ikisi devlet okulunda görev yapmaktadır. Devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin beşi il merkezinde, beşi ilçe merkezinde ve üçü köy okulunda çalışmaktadır. Özel okulda çalışan öğretmenlerin tamamı il merkezinde çalışmaktadır. Öğretmenlerin kıdem yılları iki ile on iki arasında değişmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada katılımcıların konuyla ilgili paylaşmak istediği kişisel bakış açısını derinlemesine inceleme fırsatı sunması (Seggie ve Bayyurt, 2017) nedeniyle görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmacıya hazırladığı soruların yanında sohbet esnasında ek sorular sorma imkanı tanıdığı için yarı yapılandırılmış görüşme tekniği tercih edilmiştir. Görüşmelerde araştırmacılar tarafından geliştirilen görüşme formu kullanılmıştır. Form geliştirilirken öncelikle kapsamlı literatür taraması yapılmış ve açık uçlu on taslak soru hazırlanmıştır. Dört alan uzmanının görüşüne başvurulmuş ve sorular üzerinde revize çalışması yapılarak soru sayısı önce yediye, ardından beşe indirilmiştir.

Araştırmanın verileri bireysel görüşmeler ile elde edilmiştir. Görüşmeler yaklaşık 40 dakika sürmüştür. Görüşmeye başlamadan önce katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış ve katılımcılarla bir süre sohbet edilmiştir. Katılımcıların kendilerini detaylı ifade edebilmeleri desteklenmiştir. Veri kaybını önlemek amacıyla katılımcıların izni alınarak yanıtları kayıt altına alınmıştır.

Verilerin Analizi

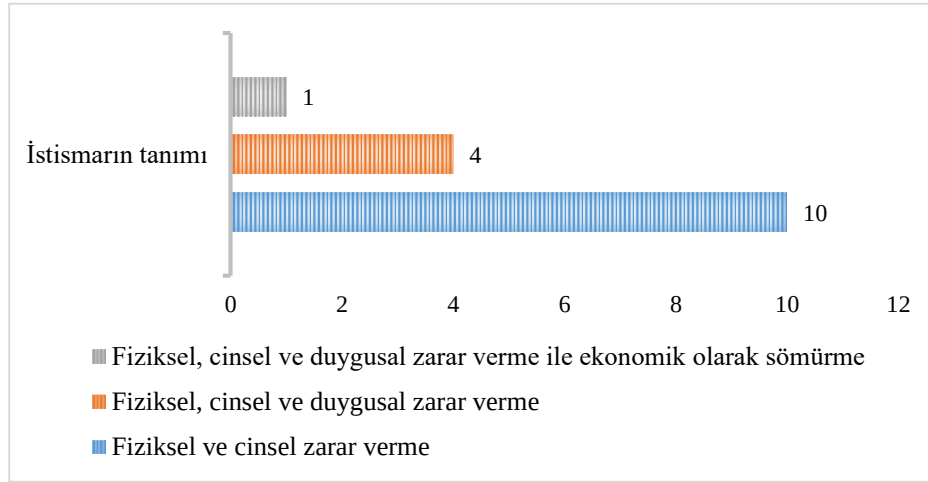
Araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde, veri olarak elde bulunan metinler veya konuşmalar incelenerek anlama odaklanılır. Anlamı ortaya çıkarırken kod ve temalardan yararlanır (Gül ve Nizam, 2021).

Bulgular

Katılımcı görüşlerinin çözümlenmesi sonucunda aşağıdaki temalar altında elde edilen bulgular amaçlarla uyumlu olacak şekilde katılımcı görüşlerine yer verilerek sunulmuştur.

İstismarın tanımı, türleri ve görülme sıklığı

Okul öncesi öğretmenlerine ilk olarak “Sizce istismar nedir, türleri nelerdir?” diye sorulmuş, ardından “Sizce en sık görülen istismar türü hangisidir? Neden?” denilerek soru genişletilmiştir.

Şekil 1. Okul öncesi Öğretmenlerinin İstismar Tanımları

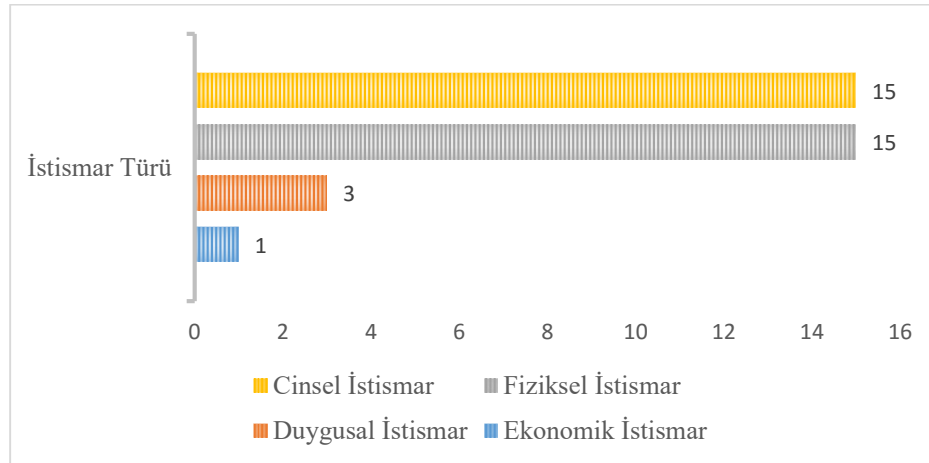
Şekil 1’de görüldüğü gibi öğretmenlerin çoğu istismarı “kasıtlı olarak fiziksel ve cinsel zarar verme” olarak tanımlamıştır. Bazı öğretmenler fiziksel zararın yanında duygusal tahribatın da istismar kapsamında olduğunu vurgulamışlarken bir öğretmen istismarın ekonomik sömürge boyutundan bahsetmiştir. Bu konuda elde edilen öğretmen görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

“Bence istismar kişinin bedenine ve duygularına zarar verilmesi, kontrol edilmeye çalışılmasıdır.”-Ö1

“Bana göre istismar insanların özel bölgelerine, vücudunun herhangi bir yerine izinsiz dokunulması” -Ö5

“İstismar kişinin bedenine zarar verilmesidir. Fiziksel olarak şiddet görmek, cinsel olarak özel bölgelere dokunulması veya başkasının özel bölgesine dokunmaya zorlanması bunların hepsi istismardır.”-Ö11

Ö4 “Bence istismarda birilerinin başkaları üzerinde güç ve kontrol sağlaması, hakimiyet kurması, zorbalık yapması, sömürmesi, onu kullanması söz konusudur, dilencilik gibi.” Bu ifadeyle istismarın ekonomik olarak sömürülme boyutuna dikkat çekilmiştir.

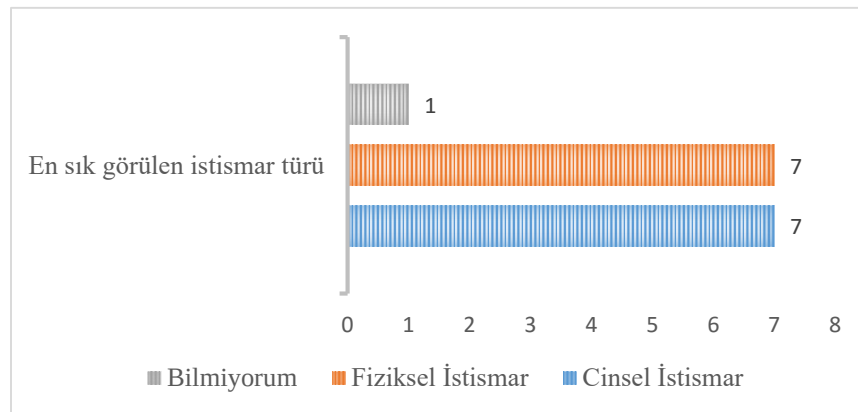

Şekil 2. Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre İstismar Türleri

İstismar tanımları ile bağlantılı olarak öğretmenlerin tamamı istismar türlerini açıklarken fiziksel ve cinsel istismar cevabını vermiştir. Üç öğretmen duygusal istismara da yer verirken sadece bir öğretmen fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik istismar türlerine yönelik açıklamalar yapmıştır. Bu konudaki örnek ifadeler şu şekildedir.

“İstismar türleri fiziksel ve cinsel istismar bildiğim kadarıyla.”-Ö2

“Fiziksel istismar var, cinsel istismar var, bir de duyguların istismar edilmesi var.” -Ö13

Şekil 3. Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre En Sık Görülen İstismar Türü

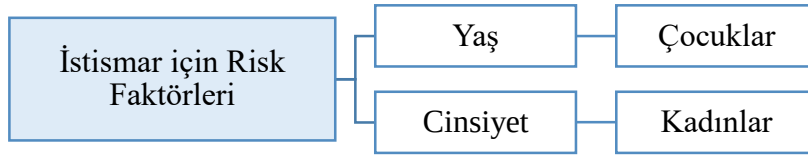
“Sizce en sık görülen istismar türü hangisidir?” sorusunu bir katılımcı “bilmiyorum” şeklinde yanıtlarken, katılımcıların yarısı fiziksel istismar diğer yarısı cinsel istismar cevabını vermiştir.

Ö7 cevabını şu şekilde gerekçelendirmiştir: “... En yoğun olan bence şiddet uygulanması, fiziksel istismardır. Çocuklar bile yetişkinlerden göre göre birbirlerine, hayvanlara vuruyorlar, taş atıyorlar. İtip-kakma, tokat atma o kadar normal oldu ki...”.

Ö14 ise “... Adım başı cinsel istismar haberi ile karşılaşır olduk. Her gün bir kadın istismardan ölüyor belki de. Kesinlikle cinsel istismar çok fazla.” sözleriyle medya ve iletişim araçlarını baz alarak en sık görülen istismar türüne karar verdiğini belirtmiştir.

Risk Grubu ve Etkili Faktörler

Okul öncesi öğretmenlerine istismara uğrama riski yüksek olan grup ve etkili faktörler nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir.

Şekil 4. Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre İstismar İçin Risk Faktörleri

Öğretmenlerin tamamı yaş ve cinsiyete bağlı olarak risk gruplarının ortaya çıktığını; yaş faktörüne göre çocukların, cinsiyet faktörüne bağlı olarak kadınların istismara uğrama ihtimalinin daha yüksek olduğunu belirtilmiştir. Öğretmenlerden Ö2, Ö9 ve Ö15 görüşlerini şöyle açıklamıştır:

“İstismar savunmasız insanların başına daha çok geliyor diye düşünüyorum. Yani kadınların ve çocukların başına daha kolay gelebilir bence.” -Ö2

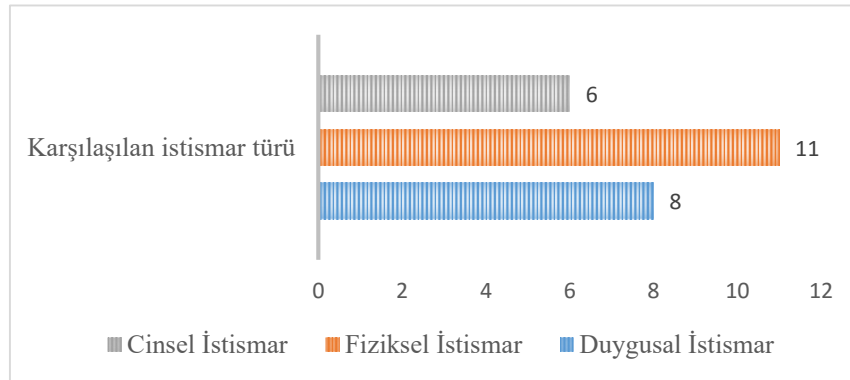
“İstismar kadınların onurunu aşağılamak için erkeklerin başvurduğu bir şey. Kadını ezmek için istismar eden bir sürü erkek var. Aynı şekilde çocuklara gücü yeten, kendi yetersizliğini çocuklara zarar vererek gidermeye çalışan bir sürü erkek var. ... Zayıf görüyor, çocuğun yaşını küçük görüyor ve istismar ediyor.” -Ö9

“Bence çocukların başına geliyor. Çocuklar kandırılmaya ve korkutulmaya çok açık, çok daha müsait. Sana kimse inanmaz, birine bir şey söylersen sana şöyle yaparım, ailene zarar veririm diye korkutuyorlar. Çocuk da bu yüzden istismarı kimseye söyleyemiyor. Yaşları da küçük, karşı tarafa gücü yetmiyor. Ve böylece istismar devam edip duruyor.” -Ö15

Katılımcıların tamamı çocukların erken çocukluk döneminde diğer yaş gruplarına göre daha çok istismar edildiğini ifade etmiştir. Ö1 bu konudaki görüşünü gerekçeleriyle birlikte şöyle açıklamıştır: *“Erken çocukluk döneminde diğer yaşlara göre istismar oranı daha fazla. Bunun en büyük sebebi çocuklar istismar edildiğinin farkında değil ve güç olarak karşı koyamadıkları için, onları azarlayan, duygusal olarak tahrir eden, hırpalayan, döven, cinsel yönden taciz eden kişilere karşı koyamadıkları, çoğu zaman fark etmedikleri ya da oyun olarak yapıldığı için çocuklar çok sık istismar ediliyor.”* Ö4’ün görüşü ise şöyledir: *“...Bebekler ve okul öncesi çocuklar daha çok istismar ediliyor tabi. Çünkü savunmaları diğer yetişkinlere veya büyük yaşlara göre daha düşük. Sevgiye ve bakıma muhtaçlar, yani tek başına hayatta kalamazlar birine bağımlılar. Bu da onları her türlü tehlikeye daha açık hale getiriyor.”*

Meslek Hayatında İstismarla Karşılaşma Durumu

Öğretmenlere “Meslek hayatınızda istismar durumuyla karşılaştınız mı?” sorusu yöneltilmiştir. Dört öğretmen karşılaşmadığını belirtmiştir. Karşılaştığını belirten on bir öğretmen ile deneyimleri “Hangi istismar türü ile karşılaştınız? Nasıl anladınız? Sizi şüphelendiren neydi?” soruları eşliğinde irdelenmiştir. Ardından istismar durumu karşısında nasıl bir müdahalede bulundukları sorulmuştur.

Şekil 5. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Karşılaştıkları İstismar Türleri

Öğretmenler meslek hayatında farklı istismar türleri ile karşılaştığını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin sırasıyla en çok karşılaştıklarını ifade ettikleri istismar türleri fiziksel, duygusal ve cinsel istismardır. İstismarı belirlemede; çocukların kendi aralarındaki konuşmalarından, sınıf içi gözlemlerinden, çocuk ile bireysel görüşmelerinden ve ebeveynleri gözlemlerinden faydalandıklarını örnekler vererek açıklamışlardır. Öğretmenlerin karşılaştıkları istismar durumlarından bazıları şunlardır:

“Nasıl anladım? Kullandığı kelimelerden ve kelimelerin anlamını bilmesinden anladım. Kaplumbağaların yumurtladığı anlatan bir kitap okuduğumda “Sen doğum nedir biliyor musun? Çocuk nasıl olur biliyor musun? Kaplumbağalar neden yumurtlar biliyor musun?” gibi cümlelerle diğer çocukların bilmediği şeyleri bildiğinden bahsediyordu. Sonrasında birkaç kez çocukla konuştuğumda’nın videolar izlediğini, videoda çocukların iç çamaşırının çıkarıldığını, kız çocuklara sarıldığını söyledi. ... Başka sohbetlerimizden birinde kadınlarla erkeklerin cinsel organlarının olduğunu, çocukların o şekilde dünyaya geldiğini, doğduğunu, erkeklerin kadınlara sarılıp kadınların hamile kaldığı gibi şeyleri sık sık açıkladığını fark ettim. Özel kelimelerin anlamlarını bilmesi, detaylı ve sürekli olarak bu sözcükleri kullanması, duygusal olarak yaşından büyük şeyleri bilmesi, konuşmak istemesi nedeniyle çocuğun istismara uğradığı kanısına vardım.” -Ö1

“Çocuğun sınıf içinde anlattıklarından fark ettim olayı. Diğer çocukların pipisini tutarak oyun oynadığını sanıyordu. Bazen de diğer çocukların peşinden koşup yakaladığında pipisini sıkıyordu. Ne yapıyorsun diye sorduğumda cevap vermeden kaçıyordu. Bir gün sınıfta kahramanı dede olan bir hikaye okurken o çocuk dedi ki “Öğretmenim ben ile yakalamacılık oynuyorum. beni yakalayınca pipimi tutup çekiyor, gıdıklıyor. Çok komik oluyor.” Oradan öğrendim.” -Ö8

“Bir çocuğun duygusal olarak istismar edildiğinden şüphelendim. Beni şüphelendiren şey annenin çocuğa kullandığı alay edici ve aşağılayıcı kelimeleriydi. Bizim yanımızda bunları kullanmıyordu veya ağzından geçirirsa şaka yapıyor gibi davranıyordu ama kullandığı kelimeler hoş değildi...Başka bir velim çocuğu sürükleyerek götürüyordu okuldan. Birkaç kez okul dışında çocuğun ağzına, yanağına tokat attığını gördüm...” -Ö13

“...Kolunda, bacağına morarma, cimcikleme izi olan çocuklarla çok karşılaştım. Anneye sorduğumda bir yere çarptı, düştü gibi şeyler söylüyordu. Bazen çocuklar sınıfta da yaralanabiliyor, oynarken veya bahçedeyken ama sürekli aynı çocukta izler görünce istismar olduğunu anladım. ...” -Ö3

“...Duygusal olarak istismar edilmiş çocuklarla çok karşılaştığımı söyleyebilirim. Aşağılanma, değer görmeme, koşullu sevmeme gibi. Mesela şöyle yaparsan seni sevmem, böyle yaparsan artık annen olmam, sokaklarda kalırsın gibi söylemlerle çok karşılaştım.” -Ö14

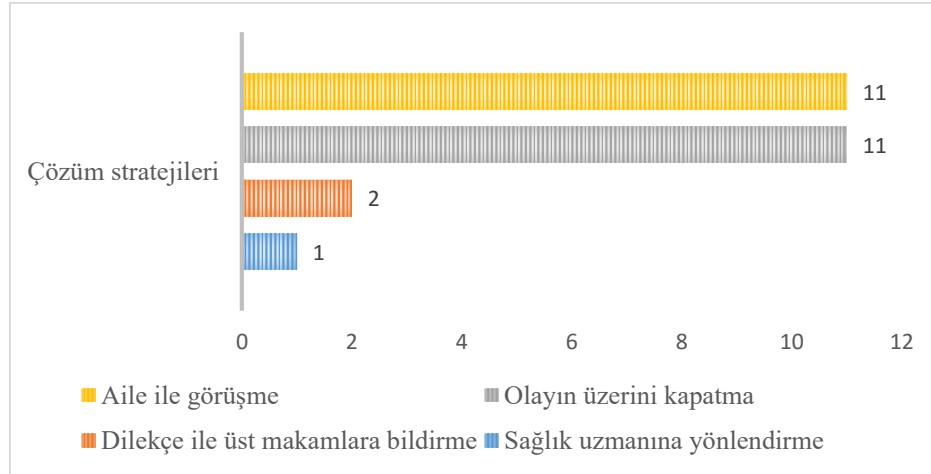
Ek olarak, öğretmenlerden bazıları istismar yaşantılarını anlatırken istismarın çocuklarda davranışsal problemlere yol açtığını vurgulamıştır.

“... Çocuk aileden şiddet gördüğü zaman sınıfta da aynısını yapıyor. Arkadaşına vuruyor, oyuncakçı elinden çekip alıyor, diğer çocukları kavga çıkarması için tahrik ediyor, itiyor. -Ö12

“... Bu durum çocukları pasif yapıyor ya çok ürkek oluyorlar ya çok saldırgan. ...” -Ö14

İstismara müdahale

Öğretmenlere karşılaştıkları istismar durumlarında ne yaptıkları sorulduğunda tamamı okuldaki rehber öğretmene veya okul müdürüne durumu sözel olarak bildirdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çoğu çözüm stratejilerinde okul yönetimiyle ortak karar verdiklerini vurgularken bir kısmı ise okul yönetiminin baskısı ve engellemeleri karşısında bireysel mücadele verdiğini ifade etmiştir. Öğretmenlerin kullandıkları çözüm stratejileri aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Şekil 6. Öğretmenlerin İstismara Müdahalede Kullandıkları Çözüm Stratejileri

Öğretmenlerin tamamı karşılaştıkları istismar durumunda ilk olarak aile ile görüştiklerini belirtmiştir. Aile görüşmelerinde bağırma, iftira atmakla suçlama, üzerine yürüme, tehdit etme şeklinde tepkilere maruz kaldıklarından bahsetmişlerdir. Bu konuda öğretmenlerden bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“İlk olarak okulun rehber öğretmeniyle paylaştım. Sonra rehber öğretmen müdüre haber verip aileyi okula çağırmanız ve bilgilendirmemiz gerektiğini söyledi. Aile okula geldi. Genel konulardan bahsettikten sonra “Çocuğunuzun yetişkin içeriklerinden bahsettiği hakkında bilginiz var mı? Size de bahsediyor mu?” şeklinde sordum. Anne ve baba sesini yükseltmeye, bağırmağa başladı. Benim üzerime geldiler, tehdit ettiler. Yani bu istismarın aile tarafından da bilindiğini, onaylandığını ve dolaylı olarak arkasında durulduğunu fark ettim. ... Aile sürekli olarak okulu tehdit etti. Yani nasıl tehdit etti de üstü böyle kapatıldı bilmiyorum. Sizi bitiririm, öldürürüm. Siz de okulunuza kapatırım. Bu konuda hiçbir şekilde bizim üstümüze gelemezsiniz gibi şekilde üstümüze geldiğini biliyorum.” -Ö1

“Bu durumda neler yaptık? İlk önce çocuğun ailesiyle konuştuk. Hani durum tekrarlanırsa özellikle ciddi bir şekilde tedbir alırız diye düşündük ama aileye böyle demedik tabi. Olayın ciddiyeti ve önemini anlattık. Bir daha şahit olursak resmi kurumlara bildireceğimizi, böyle bir durumda işin çok daha büyüyebileceğini söyledik...” -Ö2

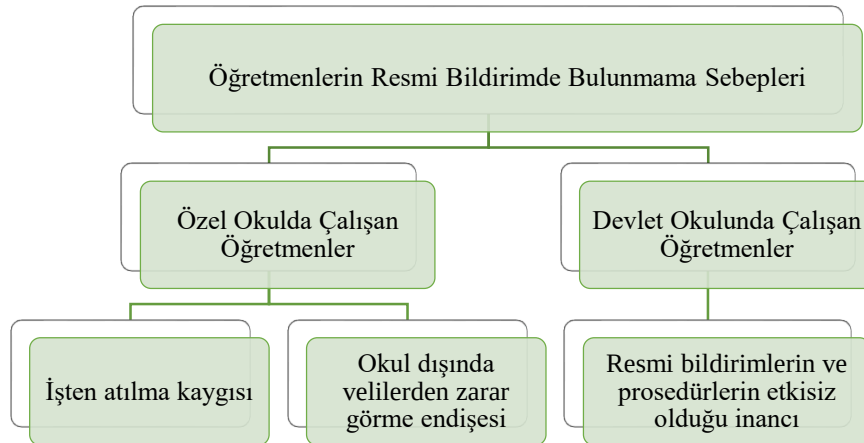
“İlk olarak anneyi okula çağırdım. Çocuğun kitap okurken söylediklerinden bahsettim. “Evet hocam dedi, sevme şekli (pipisini sıkarak) o. Oğlum ilk erkek torun, adını daadı koyduk. onu çok seviyor. Şakalaşıyorlar aralarından öyle” dedi. Bunun yanlış olduğunu, çocuğun sınıftaki diğer çocuklara aynı davranışı sergilediğini söyledim. Anne inanmadı. Başta çok tepki vermedi ama inanmadı. “Ben hiç görmedim, parkta ya da kuzenleriyle oynarken hiç öyle şeyler yapmıyor” dedi. Sınıfta yaptığını söyledim ve bu davranışın yanlış olduğunu söyledim. konuşup bu şekilde çocuğun bedenine dokunmamasını söylemelerini istedim. “Ben öyle bir şeyi asla söyleyemem” dedi anne. İsterseniz eşime siz söyleyin” dedi. Ben de kabul ettim. Baba ile anne okula geldiğinde tartışma çıktı. Baba yakınına söylenene çok kızdı ve “....Ne demeye çalışıyorsunuz? Her şeyi de siz biliyorsunuz zaten. Siz kimsiniz? Kim olduğunuzu sanıyorsunuz?” diye bağırıp çağırdı. Beni konuşturmadı bile. Okuldaki erkek hocalar sesleri duyup geldi. Adam üzerime yürüdü, hocalar araya girdi. Müdür bey geldi. Beni odadan çıkardılar, veli ile müdür bey ve birkaç erkek öğretmen konuştu....”-Ö8

Ö13, boşanma sürecinde olan ve çocuğuna zarar verdiğinin farkında olmayan velisini sağlık uzmanına yönlendirdiğini şöyle ifade etmiştir: “*Velim yeni boşanmıştı, boşanma aşamasında yaşadığı sıkıntılı sürecin farkındaydım. Çocuğa davranışları değişmişti, sürekli baban gibi şöylesin, beceriksizsin, niye böylesin tarzı şeyler söylüyordu çocuğa farkında olmadan. Velimle rutin bir görüşme yapar gibi sohbet ettim. Ardından kırmadan zor zamanlarda destek almanın ayıp olmadığını, tam tersi ihtiyaç olduğunu söyledim. Bir dönem benim de destek aldığımı söyledim. Anladı zaten, o cümleleri isteyerek kurmadığını, sonrasında pişman olduğunu, eve gidip ağladığını söyledi...*”

Ek olarak Ö1 ve Ö8, aile görüşmelerinin yanı sıra dilekçe ile okula ve ilçe milli eğitime durumu bildirme girişiminde bulunduğu ifade etmiştir. Öğretmenlerin tamamı çözüm stratejilerinin etkili olmadığını ve okul yönetiminin yönlendirmesi ile olayın üzerinin kapatıldığını söylemiştir.

“*Detaylı bir şekilde çocuğun istismar edildiğine ve ailenin bu şekilde tepki verdiğine dair okul müdürüne 3-4 sayfalık bir dilekçe yazdım. Müdür dilekçemi işleme almadığını, bir kenara koyduğunu söyledi. Bu durumu hiçbir şekilde onaylamadığını, bu işin çok daha da büyüyeceğini, onların çok kötü insanlar olduğunu, bana ve aileme zarar vereceğini söyleyip bir şekilde konuyu kapattı...*” -Ö1

“*...Onlar veliyi sakinleştirip yollamışlar. Bana da haklı olduğumu ama bu konuyu uzatmamamı söylediler. O günden sonra artık evde ne dedilerse, çocuk da bana karşı soğuk olmaya başladı. Babam “O... öğretmen” diyor size dedi. Gittim müdürle tartıştım. Siz bir şey yapmadınız çocuk sana sınıf ortasından o... diyor dedim. Hem okula hem de ilçe MEM’e dilekçe verdim. İlçe Milli Eğitim müdürü beni çağırdı ve babacan bir tavırla konuşup daha çok genç olduğumu, daha neler göreceğimi söyledi ve konunun üzerini kapattı.*” -Ö8

Şekil 7. Öğretmenleri Resmi Bildirimde Bulunmama Sebepleri

Öğretmenlere neden yazılı olarak resmi bildirimde bulunmadıkları sorulduğunda öğretmenlerin çalıştığı okul türüne göre sebeplerinde farklılık gösterdiği görülmüştür. Özel okulda çalışan öğretmenler işten atılma kaygısı ve velilerin okul dışında kendilerine zarar vermesi endişesiyle okul yönetiminin olayın üzerini kapatmasına göz yumduğunu belirtirken, devlet okullarında çalışan öğretmenler okul yönetiminin ve resmi prosedürlerin sorunu çözeceğine inanmadığı için olayın üzerinin kapatılmasını kabullendiğini belirtmiştir. Öğretmenlerden bazıları resmi bildirimde bulunmama sebeplerini şöyle açıklamıştır:

“*... Özel okulların şöyle bir tarafı var, bir yere kadar olması gerekeni düşünebiliyorsunuz. Bir yerden sonra işten atılır mıyım, başıma ne gelir diye düşünmek zorunda kalıyorsunuz. Müdürün söyledikleri de beni etkiledi yani, adamın bana zarar verme potansiyeli vardı. Bir süre korku yaşadım eve giderken. Sonra o kurumdan ayrıldım zaten. Arkamda olmamaları ve veliye şirin gözükme için her şeye tamam demeleri en büyük sebebi oldu.*” -Ö1

“*... Tabi ki hiçbir şey olmadı. O kadar yıldım ki okulda yaşanan her olumsuzluğun normalmiş gibi bize kabullendirilmesinden. Önceden itiraz ederdim, artık itiraz da etmiyorum. Bir şey olmuyor*

çünkü. Sistemi bize diyor ki gözünüzü kapatın, sorun çıkarmayın. Aileye durumu söyledim, çocuğa vereceği zararı söyledim, müdüre durumu bildirdim. Yapacağımı yaptım yani.” -Ö12

Öğretmenlerin Destek Talepleri

Öğretmenlere “İstismar konusunda farkındalık kazanmak için ne tür desteğe ihtiyaç duyuyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Öğretmenlerin tamamı öncelikle ailenin bilinçlendirilmesine ihtiyaç duyduklarını belirtmiş, üniversite personeli tarafından ücretsiz seminerler verilebilir önerisinde bulunmuşlardır. Böyle bir eğitim planlanırsa içeriğinde; istismarın çocukların ileriki yaşamına etkisi, herkesin istismarcı olabileceği, özel bölgelerin tanımı gibi konuların vurgulanması gerektiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğretmenlere yönelik sınıf içi etkinliklerde kullanabilecekleri etkinlik önerileri ve kitap listelerinin MEB tarafından hazırlanması önerilmiştir. Bu sayede sınıf içi etkinliklerde istismar konusunun işlenmesinin daha kolay olacağı belirtilmiştir. Öğretmenlerden bazılarının bu konuda görüşleri şöyledir:

“Bence bu konuda insanların korkutulması lazım. Mesela istismar eden kişi çok yakınınız olabilir denmeli. Bu doğru zaten, aynı zamanda bu bilgi insanı çok tedirgin ediyor, korkutucu. Akrabalarımız tarafından istismar edilebiliriz, çocukları akrabalarını öpmeye zorlamayın şeklinde vurgular yapılabilir. Özellikle duygusal istismar sonrasında çocukların büyüdüklerinde ne gibi özelliklere sahip olabilecekleri, karakterlerinin nasıl zedelenebileceğine ilişkim boyamsal bir çalışma gösterilirse, anlatılırsa, yapılırsa farkındalık yaratır diye düşünüyorum. Yani en büyük destek, çocukların çevresinde bakımını veren insanlarda bu farkındalığı yaratmaktır” -Ö2

“Özellikle kırsal bölgelerde, ilçelerde ve köylerde halk ile çok baş başa bırakıyoruz. Bence üniversiteden hocaların zaman zaman böyle uzak bölgelere gelip ücretsiz eğitimler vermesi lazım. Biz de çalışmalar yapıyoruz ama veli ile bir konuda anlaşamıyorsak adımız kötüye çıkıyor. Yaptığımız her şey kötü ve yanlış olarak adlandırılıyor. İyi ve faydalı bir şey öğretmeye çalışsan bile toplum kabul etmiyor. Dışardan farklı kişilerden de benzer şeyleri duymaları faydalı olur diye düşünüyorum.” -Ö5

“Aslında bu konuda en büyük ihtiyacım çocuğun çevresinde olan insanların, ailesinin bilgilendirilme desteği. Çünkü öğretmen bir şekilde bilinçleniyor, bilinçlenmek zorunda kalıyor. Ama aile bundan izole bir şekilde büyüyor, genişliyor...” -Ö6

“... Kitap seçimi bile başlı başına ayrı bir konu. MEB veya üniversite alan uzmanları bunu rahatlıkla yapabilir. 100 temel eser gibi mahremiyet için öneriler kitaplar listesi oluşturulabilir. Bu kitaplarla etkinlik önerileri hazırlanabilir. Çok da güzel olur. Bu bizi daha da güçlü yapar. Sınıfımda istismar çalışmak istediğimde ne yapmam gerektiğini bilirim.” -Ö15

Köyde çalışan Ö8, kırsal bölgelerde yaşayan insanların bilgi kaynağının televizyon olduğunu belirterek aileleri bilgilendirici programlar hazırlanması gerektiğini vurgulamıştır:

“Köyde insanların bilgi kaynağı gördüğüm kadarı ile televizyon. Televizyon ne derse ona inanıyorlar, günlük konuşmaları hep televizyonda gördükleri üzerine. Dizilerden tutun haberlere kadar. Madem bu insanlar televizyonla öğreniyorlar, televizyona sıkıcı olmayan, bilgilendirici yayınlar eklenebilir. EBA TV, TRT Belgesel gibi kanallardan bahsetmiyorum. Buraları zaten bilinç düzeyi yüksek kişiler takip ediyor. Halka inmek için dizilerin içerisinde bile kısa kısa işlemek lazım bu konuları. Mesela saat 15.00’da tüm kanallarda aynı yayın ve yarım saatlik kısa bir bilgilendirme programı konulabilir. Benim en büyük talebim televizyonun ve medyanın eğitimle iç içe kullanılması olur...”

Özel okulda çalışan öğretmenler ise özel okullarda çalışan personelin farklı eğitim seviyesinde olduğunu vurgulayarak tüm okul personeline yönelik eğitim ihtiyacı duyduklarını belirtmiştir.

“Eğer özel bir okulda çalışıyorsanız okul müdürünüz öğretmen olmayabiliyor ve o yüzden bu konu hakkında bilgisi olmaması onu korkutuyor. İstismardan konuşulmasını istemiyor mesela. Afişle, broşürler değil kesinlikle uzman kişiler, üniversite hocaları tarafından bilinçli bir şekilde planlı, programlı bir şekilde okul müdürlerine, okul personellerine, yemekhanedeki çalışanlara ve en önemlisi ailelerin bilgilendirilmesi gerekiyor ve bu eğitimlerin zorunlu olması ve süreklilik sağlaması gerekiyor.” -Ö10

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde elde edilen bulgular literatür doğrultusunda tartışılmıştır. Araştırmada katılımcıların istismarı çoğunlukla fiziksel ve cinsel istismar olarak tanımladığı görülmüştür. Tanımlarla bağlantılı olarak tüm öğretmenler istismar türlerini açıklarken fiziksel ve cinsel istismardan bahsetmiş, bir kısım öğretmen ise duygusal istismarın da bir istismar türü olduğunu belirtmiştir. Fiziksel istismar morarma, iz bırakma, kanama gibi vücutta somut belirtileri olduğu için belirlemesi en kolay istismar türüdür (Doğanlı ve Karaörs, 2017). Bu nedenle öğretmenlerin fiziksel istismar hakkında farkındalıkları yüksek olabilir. Medyada cinsel istismara yönelik son yıllarda oldukça fazla haber yer almaktadır. Sosyal medyada cinsel istismar haberleri karşısında görüş bildirme ve tepkisini ifade etme durumu oldukça yaygınlaşmıştır. Dumanlı Kürkçü (2017) Twitter kullanıcılarının cinsel istismar olaylarına verdikleri tepkileri incelediği araştırmasında cinsel istismar olayı karşısında beş günde atılan toplam 26.112 tweeti irdelenmiştir. Bu kısa sürede atılan tweet sayısı dikkate değerdir. Sağır'ın (2013), okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinden oluşan 474 kişi ile yürüttüğü araştırmasında öğretmenlerin üçte biri istismar konusunda bilgi kaynağının internet olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenler sosyal medyada ve haberlerde cinsel istismara yönelik çok fazla haber, tepki, görüş bildiren içeriklere maruz kaldığı için tanımlarında yer vermiş olabilirler.

Şekil 5 incelendiğinde, öğretmenlerin çoğu sınıflarında duygusal istismara maruz kalan çocuklar gördüğünü ifade etmesine rağmen duygusal istismara istismar ve türleri tanımında yer vermemiştir. Bu durumun öğretmenlerin istismar konusunda yetersiz bilgiye sahip olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Oysa öğretmenlerin istismarı doğru bir şekilde fark edebilmeleri ve yetkililerine rapor verebilmeleri için, istismarı tanımlama ve raporlama prosedürleri konusunda gerekli bilgi ve becerilere sahip olması gerekir (Dinehart ve Kenny, 2015). Literatürde araştırmanın bulgusunu destekleyen çalışmalar mevcuttur. Örneğin, Erdoğan ve Aslan (2020), okul öncesi öğretmenleri ile yürüttüğü araştırmasında öğretmenlerin istismar konusunda duyarlılığa sahip olmakla birlikte bilgilerinin yetersiz olduğunu ifade etmiştir. Benzer şekilde Olcay'ın (2021) araştırmasına göre okul öncesi öğretmenleri olumsuz çocuk yaşantılarını ve cinsel istismarı belirlemede kendilerini kısmen yeterli, fiziksel istismar ile duygusal istismarı belirlemede kendini yeterli görmektedir.

Öğretmenlerin yarısı sınıf içi gözlemlerini örnek göstererek en çok fiziksel istismarın görüldüğünü, çocukların fiziksel istismar konusunda hem mağdur hem istismarcı konumunda olduğunu belirtmiştir. Diğer yarısı ise sınıf içi gözlemlerinin yanı sıra sosyal medyadaki haberleri vurgulayarak en sık cinsel istismarın görüldüğünü ifade etmiştir. Öğretmenlere istismar edilmeye en açık grup sorulduğunda tamamı kadınlar ve çocuklar cevabını vermiştir. Türkiye'de çocukların işlediği ve çocuğa karşı işlenen suçlar incelendiğinde fiziksel ve cinsel istismarın suçlar arasında yüksek oranda olduğu görülmektedir (TÜİK, 2024). Gökalp, Kaya ve Övün (2018), kadınların ve çocukların her toplumda ve her dönemde istismara daha açık bir grup olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla, öğretmenlerin istismara en açık grup tanımlamaları doğru olarak kabul edilebilir. Fakat, bu durumun sebebi öğretmenlerin toplumsal cinsiyet algısından da kaynaklanıyor olabilir.

Öğretmenlerin çoğu meslek hayatında farklı istismar türleri ile karşılaştığını belirtmiştir. En çok karşılaştıklarını ifade ettikleri istismar türü fiziksel ve duygusal istismardır. Neredeyse yarısı (n=6) cinsel istismar ile karşılaştığını da ifade etmiştir. İstismarı belirlemede çocukların kendi aralarındaki konuşmalarından, sınıf içi gözlemlerinden, çocuk ile bireysel görüşmelerinden, ebeveynlerin tutum ve davranışlarından faydalandıkları görülmüştür. Çocuklar günlük hayatta yaşadıkları ve şahit oldukları durumları sıklıkla oyunlarına yansıtmakta, akranları ile paylaşmaktadır. Çocuklar akranlarına yeni bir konuda açıklamada bulunarak dikkat çekmeye, akranlar arasında güç sağlamaya çalışabilir (Gündoğdu ve Yaşar, 2021). Bu nedenle çocukların kendi aralarında ve sınıf içinde konuşmalarının öğretmenler için önemli bir kaynak olduğu düşünülmektedir. Öğretmenlerin istismar ile karşılaştığında sözel olarak okul müdürü ve okul rehber öğretmenine bildirim yaptıkları görülmüştür. Benzer şekilde Tener ve Sigad'ın (2019) araştırmasında öğretmenler istismar durumunda okul yönetimi ve rehber öğretmene bildirim yaptıklarını belirtmiştir. Bu çalışmada sadece iki öğretmen dilekçe yazarak durumu resmi kayıtlara geçmesini sağlamıştır. Fakat, Türk Ceza Kanunu'na göre herhangi bir suçu yetkili makamlara bildirmek

vatandaşlık ödevidir. Ayrıca TCK'nın 279. Maddesine göre, kamu adına soruşturma ve kovuşturmayı gerektiren bir suçun işlendiğini göreviyle bağlantılı olarak öğrenip de yetkili makamlara bildirimde bulunmayı ihmal eden veya bu hususta gecikme gösteren kamu görevlisi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Dolayısıyla, yasal olarak öğretmenlerin istismar durumu veya şüphesinde resmi olarak bildirimde bulunmaları gerekmektedir. Öğretmenlerin bildirim yapma ve yasal sorumluluk konusundaki bilgi yetersizliğinin bildirim yapma durumlarını etkilediği düşünülmektedir. Bu araştırmada ve literatürde okul öncesi öğretmenlerinin istismar durumunda bildirimde bulunmakta çekimser davrandığı görülmektedir. Yetiş ve Ziyalar'ın (2018) 513 öğretmen ile yürüttüğü araştırmasında öğretmenlerin %49,9'unun TCK madde 279'da yer alan bildirim yükümlüğü ve ceza durumu hakkında bilgi sahibi olmadığı görülmüştür. Nguyen-Vu (2018), okul öncesi öğretmenlerinin istismar bildirimde karar verme sürecini incelediği araştırmasında, öğretmenlerin somut şüpheleri olmasına rağmen ne yapacaklarından emin olmadıklarını için şüphelere dayanarak çocuk istismarı bildiriminde bulunmaya istekli olmadıklarını ifade etmiştir. Dinehart ve Kenny'nin (2015) araştırmasındaki erken çocukluk eğitmcileri çocuk istismarı ve raporlama konusunda gerekli bilgiye sahip olmasına rağmen istismarla karşılaştığında okul yönetimine bildireceklerini, herhangi bir raporlama işlemi yapmayacaklarını belirtmiştir. Aksel ve Yılmaz Irmak (2015) ise cinsel istismar üzerine yürüttüğü araştırmasında öğretmenlerin okulda karşılaştıkları istismar durumunda müdahale olarak çoğunlukla yetkililere (resmi makamlar, okul idaresi, rehberlik servisi, psikiyatrist) yönlendirme ve aile görüşmelerini tercih ettiğini bulgulamıştır. Olcay'ın (2021) araştırması öğretmenlerin istismar bildirimi konusunda nasıl bir yol izleyecekleri konusunda net bir bilgiye sahip olmadıklarını göstermiştir.

Şekil 7 incelendiğinde öğretmenlerin resmi bildirim yapmama sebeplerinin çalıştıkları okul türüne göre farklılık gösterdiği görülmektedir. Özel okulda çalışan öğretmenler iş ve saldırganlık kaygısı ile bildirim yapmadığını belirtirken devlet okulunda çalışan öğretmenler prosedürlerin sorunu çözeceğine inanmadığını ifade etmiştir. Widerberg ve Eklund'un (2018) araştırmasında da resmi bildirim yapmayan öğretmenlerin bildirim yapmama sebepleri arasında velilerle ortaya çıkabilecek çatışmalardan korkma ve velilerin tepkisinden çekinme yer almaktadır. Okul türüne göre oluşan bu farklılık, özel okulların iş güvencesinin olmaması ve veli memnuniyet politikasıyla açıklanabilir. Nitekim, Çimen ve Karadağ'ın (2020) araştırmasında özel öğretim kurumlarında öğretmenlerin her an işsiz kalma düşüncesi taşıdıkları, her problem ve çözüm stratejisi karşısında sözleşmem yenilenir mi? stresi yaşadıkları ifade edilmektedir. Aynı çalışmada veli-öğretmen-okul ilişkisinde öğretmene yüklenen rolün öğretmen üzerinde baskı unsuru olduğu da görülmektedir. Can Yaşar, Kaya ve Karaca'nın (2021) araştırmasına göre okul öncesi öğretmenlerinin kıdemleri arttıkça bildirim yapma konusunda kişisel kaygıları artmaktadır. Diğer yandan kamuda çalışan öğretmenlerin prosedürlerin sorun çözeceğine inanmadıkları bulgusu dikkat çekmektedir. Bu durum öğretmenlerin geçmiş olumsuz deneyimlerinden kaynaklanıyor olabilir. Daha önce yapılan bildirimlerin dikkate alınmadığı, çözümsüz kaldığı veya çözümün zaman aldığı gibi deneyimler öğretmenlerin prosedürlere güvenini azaltmış olabilir. Bu konunun derinlemesine araştırmalar yapılarak incelenmesi önerilmektedir.

Öğretmenlerin çoğu istismar karşısında okul yönetimi ile ortak hareket ettiğini, müdahale olarak çoğunlukla aile ile görüşüldüğünü ifade etmiştir. Aile ile yapılan görüşmelerde bağırma, tehdit, üzerine yürüme gibi saldırgan tepkilerle karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Nguyen-Vu (2018) okul öncesi öğretmenlerinin istismar şüphesi karşısında aileler ile görüşme ve daha detaylı bilgi edinme eğiliminde olduğunu belirtmiştir. Tener ve Sigad'ın (2019) araştırmasında da mağdur çocuğun ailesi öğretmene bağırma ve reddetme tepkileri vermiştir. Bu araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı çözüm stratejilerinin etkili olmadığını ve okul yönetiminin yönlendirmesi ile olayın üzerinin kapatıldığını söylemiştir. Tener ve Sigad'ın (2019) araştırmasında da okul yönetiminin istismar konusunda hazırlıksız ve istismarın resmi olarak bildirimi konusunda isteksiz olduğunu belirten öğretmenler olmuştur.

Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin istismarla ilgili yeterli bilgiye sahip olmadığını, istismarı çoğunlukla fiziksel ve cinsel istismar olarak algıladığı görülmüştür. Bununla birlikte okul öncesi öğretmenlerine göre kadınlar ve çocuklar savunmasız oldukları için istismar mağduru olmaya daha açıktır. Araştırmanın bir diğer sonucu, okul öncesi öğretmenlerinin meslek hayatlarında farklı istismar türleri ile sıklıkla karşılaşmış olmasıdır. Öğretmenler çocukları ile bireysel görüşmeler yaparak,

çocukların birbiri ile iletişimini gözlemleyerek ve ebeveynlerin çocuklarına davranışlarını gözlemleyerek istismar durumunu belirlemiştir. Bu durum karşısında öğretmenlerin çoğunlukla okul yönetimi ve rehber öğretmene sözel olarak bildirimde bulunmayı tercih ettiği, resmi olarak bildirimde bulunmadıkları görülmüştür.

Bu sonuçlar çerçevesinde araştırmada aşağıdaki önerileri sunulmaktadır:

- İstismarın tanımı, belirlenmesi ve müdahale edilmesi konusunda okul öncesi öğretmenlerine hizmet içi eğitimler verilebilir.
- Okul öncesi öğretmenlerine ve ebeveynlere yönelik planlı ve programlı istismar farkındalık eğitim programı geliştirilebilir.
- Okul öncesi öğretmenliği lisans programına istismara yönelik dersler eklenebilir. Bu sayede öğretmenlik mesleğine adım atmadan okul öncesi öğretmenlerinde farkındalık ve bilinç oluşturulabilir.
- İstismar türlerine göre öğretmenlerin bilgi düzeyini ve sınıf içi gözlemlerini inceleyen araştırmalar yapılabilir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin istismarı resmi olarak bildirmeme (sözel olarak bildirme) eğitimlerinin altında yatan nedenler araştırılabilir.
- İstismar durumunda veya şüphesinde öğretmenleri resmi olarak bildirim yapmaya teşvik etmek için kademe yükseltme, hizmet puanı ekleme gibi ödüller Öğretmenlik Meslek Kanununa eklenebilir.

Kaynakça

- Aksel, Ş., & Yılmaz Irmak, T. (2015). Çocuk cinsel istismarı konusunda öğretmenlerin bilgi ve deneyimleri. *Ege Eğitim Dergisi*, 373-391.
- Adalet İstatistikleri (2023). <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1042024101742Adalet%20%C4%B0statistikleri%202023.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Ayling, N. J., Walsh, K., & Williams, K. E. (2020). Factors influencing early childhood education and care educators' reporting of child abuse and neglect. *Australasian Journal of Early Childhood*, 45(1), 95-108.
- Bakır, E., & Kapucu, S. (2017). Çocuk ihmali ve istismarının Türkiye'de yapılan araştırmalara yansması: Bir literatür incelemesi. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 4(2), 13-24.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bilis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 231-274.
- Baskak, İ. (2023). Çocuğa yönelik duygusal istismar. *Uluslararası Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 61-72.
- Boduroğlu, G. (2023). İstismar mağduru çocuklara yönelik çocuk izlem merkezlerinin önemi. *Çocuklarda İhmal ve İstismar*, 215.
- Can Yaşar M, Kaya, Ü. Ü., & Karaca, N. H. (2021). Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin çocuk cinsel istismarının bildirimine yönelik tutumlarını etkileyen etmenlerin incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 10(2), 715-737.
- Cırık, V., Efe, E., & Velipaşaoğlu, S. (2020). Educating children through their parents to prevent child sexual abuse in Turkey. *Perspectives in Psychiatric Care*, 56(3), 523-532.
- Çıtak Tunç, G. (2016). *Beden güvenliği eğitimi programının okul öncesi eğitim kurumuna devam eden çocukların kendini koruma becerilerine etkisi*. Doktora tezi. İstanbul Bilim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çimen, B., & Karadağ, E. (2020). Özel okullarda çalışan öğretmenlerin çalışma şartları ve gelecek kaygıları üzerine görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 518-541.
- Dinehart, L., & Kenny, M. C. (2015). Knowledge of child abuse and reporting practices among early care and education providers. *Journal of Research in Childhood Education*, 29(4), 429-443, DOI: 10.1080/02568543.2015.1073818

- Doğanlı, B., & Karaörs, G. (2017). Çocuk istismarı ve sosyal devlet kapsamında çocuk istismarına yönelik alınan önlemler. *The Journal of International Scientific Researches*, 2(7), 82-92.
- Dumanlı Kürkçü, D. (2018). Twitter kullanıcılarının cinsel istismar olaylarına verdikleri tepkiler: Kullanıcıların profili ve içerik analizi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (30), 53-65
- Erdoğan, Y., & Aslan, D. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin çocuk istismarı ve ihmaline yönelik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 104-132.
- Gökcalp, Y., Kaya, S., & Övün, A. (2018). Kadın ve çocuk istismarı. *Akademik Matbuat*, 2(1), 61-77.
- Gül, S. S., & Nizam, Ö. K. (2021). Sosyal bilimlerde içerik ve söylem analizi. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (42), 181-198.
- Gündoğdu, S., & Yaşar, M. (2021). Okul öncesi dönemde çocuklar arasındaki sınıf içi güç ilişkilerinin incelenmesi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 40(1), 122-141.
- Hailes, H. P., Yu, R., Danese, A., & Fazel, S. (2019). Long-term outcomes of childhood sexual abuse: An umbrella review. *The Lancet Psychiatry*, 6(10), 830-839.
- Hemmingsson, E., Johansson, K., & Reynisdottir, S. (2014). Effects of childhood abuse on adult obesity: a systematic review and meta- analysis. *Obesity reviews*, 15(11), 882-893.
- Kenny M, & Wurtele SK. (2012). Preventing childhood sexual abuse: An ecological approach. *Journal of Child Sexual Abuse*, 21(4), 361-7.
- Kenny M, Wurtele SK, Alonso L. (2012). Evaluation of a personal safety program with Latino preschoolers. *Journal of Child Sexual Abuse*, 21(4), 368-85.
- Kocakaya, G. (2019). Yeme bozukluklarıyla ilişkili olabilecek değişkenlere bütüncül bakış. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, 2(4), 28-45.
- Nguyen-Vu, M. T. (2018). Preschool teachers' decision-making process in reporting child abuse. *Doctoral Study*. Walden University College of Education, USA.
- Olçay, A. (2021). *Olumsuz çocukluk yaşantıları: okul öncesi öğretmenlerinin, eğitim yöneticilerinin ve destek personelinin farkındalık ve müdahale stratejileri*. Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (Çeviren: Mesut Bütün-Selçuk Beşir Demir). Pegem Akademi: Ankara.
- Sağır, M. (2013). Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin çocuk istismarı ve ihmaline yönelik görüşleri ve farkındalık düzeyleri (Kayseri ili örneği). Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Seggie, F. N., & Bayyurt, Y. (Eds.). (2017). *Nitel araştırma: Yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları*. Anı Yayıncılık.
- Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları (2023). <https://www.kureselamaclar.org/amaclar/nitelikli-egitim/>
- Tener, D., & Sigad, L. (2019). "I felt like I was thrown into a deep well": Educators coping with child sexual abuse disclosure. *Children and Youth Services Review*, 106, 104465.
- Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK] (2024). Güvenlik birimine gelen veya getirilen çocuk istatistikleri, 202. Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni, 53674. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Guvencilik-Birimine-Gelen-veya-Getirilen-Cocuk-Istatistikleri-2023-53674>
- Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK] (2024). Türkiye toplumsal cinsiyet istatistikleri 2021. https://www.tuik.gov.tr/media/announcements/toplumsal_cinsiyet_istatistikleri_2021.pdf
- UNICEF (2010). Türkiye'de çocuk istismarı ve aile içi şiddet araştırması-Özet rapor. <https://www.unicef.org/turkiye/media/5221/file/%20T%C3%9CRK%C4%B0YE'DE%20%C3%87OCUK%20%C4%B0ST%C4%B0SMARI%20VE%20A%C4%B0LE%20%C4%B0%C3%87%C4%B0%20%C5%9E%C4%B0DDDET%20ARA%C5%9ETIRMASI%20-%20%C3%96zet%20Raporu%202010.pdf>
- World Health Organization (2020). Global status report on preventing violence against children 2020. <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/332394/9789240004191-eng.pdf>
- Widerberg, B., & Eklund, L. (2022). När styrkan i misstanken påverkar agerandet kring barn som misstänks fara illa: En kvantitativ studie om förskolepersonalens agerande i förhållande till sin anmälningsplikt. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1630573/FULLTEXT01.pdf>
- Yanık, D., & Ediz, Ç. (2022). Aile içi şiddetin sessiz mağdurları: çocuklar. *Meyad Akademi*, 3(1), 91-103.
- Yetiş, O., & Ziyalar, N. (2018). Çocuk istismarı ve ihmalinin bildirimine yönelik öğretmen tutumları. *Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine and Forensic Sciences*, 15(1), 10-23.

Zhang W, Chen J, Feng Y, Li J, Zhao X & Luo X. (2013). Young children's knowledge and skills related to sexual abuse prevention: A pilot study in Beijing, China. *Child Abuse Neglect*, 37(9), 623-30

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

